

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΕ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1948

ΑΡΙΘ. 15—16

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ Ειρηνικά Γράμματα τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Μακαρίου.—† Μητροπολίτου Λαρίσης Δωροθέου Ἐκκλησία καὶ μεμορφωμένοι.—† Μητροπολίτου Ἐδέσης - Πέλλης Παντελεήμονος Τὸ συνέδριον τοῦ Oslo.—'Αμίλια Ἀλιβιζάτου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Ἐπί τῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος βοηθείας τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν.— Παν. Ν. Τρεμπέλα Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Μεταγενέστερα ἔκκλησιαστικαὶ ἐκδηλώσεις περὶ Σιμωνίας (Ε').—Πρεσβυτέρου Ἰωάννου Σπ. Ράμφου Οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα μάρτυρες (Β').— Δεων. Ἰασονίδου Βουλευτοῦ Θεσσαλονίκης, Ὁμίλει ὁ Ἰησοῦς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν; — Παρατηρήσεων Στήλη: Ἐπίσημος ποιμαντορία. — Ὁ Ἄρτης Σπυρίδων (†). — Ἡ μεγάλη παρακαταθήκη.— Χρονικά.— Κριτική.

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Ἀριθ. Πρωτ. 113

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, λίαν ἡμῖν ἀγαπητὴ καὶ περισπούδαστε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, Κύριε Δαμασκηνέ, τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερῆδιστα προσαγορεύομεν.

Μετὰ χηρείαν δεκατετραετῆ, ὁ Ἁγιώτατος Ἀποστολικὸς καὶ Ἀρχιεπισκοπικὸς Θρόνος Κύπρου ἐπληρώθη διὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Λευκίτου τοῦ Α'. Ἀλλ' ἀνυχῶς, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, ταχέως αὐθις ἐχέρησεν ὁ ἱερός Θρόνος, τοῦ Θεοῦ τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς εὐδοκῆσαντος μετακαλέσασθαι εἰς οὐρανοῦς, μικρὸν μετὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ, τὸν ἐκλεγέντα ἀείμνηστον Ἀρχιεπίσκοπον.

Ἀπειρῶ ἔλεει τοῦ Οὐρανίου τῆς Ἐκκλησίας Δομήτορος εἰς διαδοχὴν τούτου κληθέντες καὶ ἐν ἐλπίδι ἐπὶ τὴν θείαν βοήθειαν τὰς εὐθύνας ἀναδεξάμενοι τῆς ἱερᾶς καὶ μεγάλης ἐντολῆς, ὡς ἤδη τοῦτο καὶ τηλεγραφικῶς ἐξηγγείλαμεν, ἄσμενοι νῦν, τῷ ἅπ' αἰῶνων παραδεδομένῳ καλῷ καὶ σεπιῷ ἔθει στοιχοῦντες, πέμπομεν τάδε ἡμῶν τὰ ἀδελφικὰ Γράμματα πρὸς τοὺς Γερασμίους Προκαθημένους καὶ Προέδρους τῶν Ἁγιοτάτων Ὁρθοδόξων Ἀδιοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, δι' ὧν σὺν τῇ ἀναγγελίᾳ τῶν περὶ ἡμᾶς οὕτωσιν, θείᾳ ἐπινεύσει, οἰκονομηθέντων, τὴν καλὴν ἅμα ὁμολογοῦμεν ὁμολογίαν τῆς πίστεως, τῆς ὑπὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν Θεοφόρων Πατέρων διακηρυχθείσης καὶ ὑπὸ τῶν σεπιῶν καὶ πνευματο-

κινήτων Οἰκουμενικῶν Συνόδων στεροῶς ἔσαι περιθρυγκωθείσης.

Ἀλλὰ καὶ τὴν διαβεβαίωσιν παρεχόμεθα, ὅτι ἀξιοχρέως περὶ πλείστον ποιούμενοι τὴν ἐνότητα καὶ τὴν συνεργασίαν τῶν κατ' Ἀνατολὰς Ἁγιοτάτων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ὑπὸ τὴν κανονικὴν καὶ ἱστορικῶς διὰ μακραίωνος πράξεως καθηγιασμένην ἡγεσίαν τοῦ Ἁγιοτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως, ὅση ἡμῖν δύναμις, συμβαλοῦμεν εἰς τὸ γενέσθαι στενοτέρους τοὺς μεταξὺ αὐτῶν δεσμοὺς καὶ πρόθυμον παρέξομεν τὴν πρὸς τοῦτο συναντίληψιν καὶ συναγωγὴν ἡμῶν, κατὰ τὰ εὐαγγελικῶς δεδιδασκόμενα καὶ κανονικῶς διατεταγμένα. Καὶ γάρ, εἴπερ ποτὲ καὶ σήμερον, ἀπαραίτητος τυχάνει ἡ στενὴ σύμπραξις τῶν Ἁγίων Ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐπ' ἀντιμειωπίσει τοσοῦτον πολεμίων τοῦ ἀνεκτιμήτου θησαυροῦ τῆς οὐρανίου καὶ ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως, «τῆς περὶ τὸ δόγμα ὁμοίως καθάπερ καὶ τῆς περὶ τὴν πρακτικὴν ἀκρίβειαν, τῶν δύο τούτων χαριτοβρύτων πυξίων τοῦ Παναγίου Πνεύματος». Εἴπερ ποτὲ καὶ σήμερον ἐπιτακτικῶς ἀπαιτεῖται κοινὸς καὶ σύντονος ἄγων ἐκ μέρους τῶν Ἁγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἐπλεόνασαν γὰρ αἱ ψευδοδιδασκαλίαι, ἐπληθύνθη ἡ ἀνομία καὶ ἐβύγη ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν πρὸς τὴν πάτριον εὐσέβειαν καὶ ἀρετὴν. Ναί, εἴπερ ποτὲ καὶ σήμερον ἀναγκαιοτάτη ἐστὶν ἡ πλήρης ἐνότης τῶν Ἁγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν ταῖς ἐνεργείαις καὶ ταῖς κατευθύνσεσιν. «Ἀγαθοὶ μὲν γὰρ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα καὶ πολλῶ πλεον οἱ πλείους εἰς τὸ μεταδιδάξαι καὶ συνετίσαι τὸν ἐξαμαρτάνοντα καὶ πλανώμενον».

Ταῦτα ἐν ἀγάπῃ πολλῇ πρὸς τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον Μακαριότητα ἐπιστέλλοντες καὶ πᾶσαν δαψίλειαν ἀγαθῶν Αὐτῇ τε καὶ τῇ κατ' Αὐτὴν Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ παντὶ τῷ εὐσεβεῖ καὶ περιουσίῳ τοῦ Κυρίου Λαῶ τῆς φιλιότητος Πατρίδος παρ' Αὐτοῦ ἐπευχόμενοι, τὰς δ' εὐχὰς Αὐτῆς καὶ δεήσεις πρὸς τὸν Σωτῆρα ἡμῶν καὶ Θεὸν ὑπερὸ τῆς ἐπισχύσεως ἡμῶν ἐν τῇ ἱερωτάτῃ διακονίᾳ ἀντεξαιτούμενοι, κατασπαζόμεθα καὶ αὐθις Αὐτῇ τε καὶ τὴν περὶ Αὐτὴν χορείαν τῶν Ἱεραρχῶν ἐν φιλήματι ἀγίῳ καὶ διατελοῦμεν

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Κύπρου,

τῇ 24ῃ Δεκεμβρίου 1947,

Τῆς Ὑμετέρας λίαν ἡμῖν περισπούδαστον Μακαριότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὅλως πρόθυμος

† Ο ΚΥΠΡΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΜΕΜΟΡΦΩΜΕΝΟΙ

Εἰς τὰ Εὐαγγέλια ἀναγινώσκομεν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν συνηντᾶτο μὲ ἀλιεῖς, ἐργάτας, χειρῶνακτας καὶ ἄλλους ὁμοίους τοιοῦτους. Δὲν σημαίνει ὅμως ὅτι μόνον οὗτοι ἦσαν δεκτοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ὅσοι μετεχειρίζοντο καὶ μεταχειρίζονται τὴν γραφίδα ἢ κηρύττουσι καὶ διδάσκουσιν ἐπὶ καθέδρας ἢ ἐπὶ τοῦ ἁμβωνος. Ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀνοικτὴ πρὸς πάντας ἀνεξαίρετως.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι φίλη τῆς γνησίας ἐπιστήμης καὶ γνώσεως, καὶ εἶναι ἀνόητος, τουλάχιστον, ἢ ἰδέα μερικῶν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι Ἰδρυμα σκοτεινόν. Ἀρκεῖ νὰ σκεφθῆ τις τοῦτο: ποῖος ὡς ἡ Ἐκκλησία ἔχει τονίσει τὴν εὐγένειαν τοῦ πνεύματος, τὴν ἠθικὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως ἐν ἀπολύτῳ ἀσφαλείᾳ καὶ πίστει, καὶ ποῖος ἔχει συνηγορήσει τόσον εὐγλώττως, ὅσον καὶ πειστικῶς, καὶ ἔχει ὑπερασπίσει αὐτὰ; Τὰ κύματα τῆς τρικυμίας ἐνός ὕλισμοῦ ἄνευ πνεύματος καὶ ἐχθροῦ τοῦ πνεύματος ἔχουν συντριβῆ εἰς τὸ φράγμα αὐτό, ὅπερ εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Καὶ ἂν ὑπῆρξαν ἢ ὑπάρχουσι τινες δεχόμενοι ἀδυναμίαν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην νόησιν ἐπὶ πνευματικῶν ζητημάτων, ἡ Ἐκκλησία διαμαρτύρεται ἐντόνως κατὰ τῆς τοιαύτης ταπεινώσεως, ζητοῦσα τὴν ἔρευναν καὶ τὴν κατόπιν αὐτῆς κατανόησιν καὶ ἀποδοχὴν. Οὐτε πάλιν σταματᾷ πρὸ τῶν ἐπιθυμούντων νὰ δώσωσι μυστικισμόν καὶ θεωρούντων τοιοῦτοτρόπως τὴν θρησκείαν ὡς ἀνεξέλεγκτον παράκρουσιν, ἀλλὰ μάχεται μὲ ἀποφασιστικότητά, ἀκολουθοῦσα τοὺς λόγους τοῦ Σωτῆρος «Τὸ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ πνεῦμα ζωοποιεῖ» καὶ «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνούντας Αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν».

Τοὺς εὐσεβῶς μεμορφωμένους, τοὺς πνευματικῶς πεπρωτισμένους, ἡ Ἐκκλησία ἠγάπησε καὶ ἐστήριξεν ἀείποτε, αὐτοὶ δὲ συνετέλεσαν εἰς τὴν ὀρθὴν ἐρμησίαν καὶ τὴν διάδοσιν τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως καὶ ὅσων ὁ δάκτυλος τοῦ Θεοῦ ἔγραψεν εἰς τὸ βιβλίον τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ εἰς τὸ βιβλίον τῆς φύσεως. Πρὸς πάντας ὁ Χριστὸς ἀπευθύνει τὴν σύστασίν Του «Ἐρευνάτε τὰς Γραφάς, αὐταὶ εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ». Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ Ἐκκλησία εὐμενέστατα διάκειται πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν πνευματικὴν μόρφωσιν, δὲν θέτει οὐδένα δεσμόν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀλλὰ κατευθύνει τὸ βλέμμα τῆς ἐλεύθερον καὶ ἀνοικτὸν πρὸς τὸ πέραν. Καὶ ἂν θὰ ἠνοίγοντο τὰ χεῖλη τῆς, τοῦτο θὰ ἔλεγον: «Μὴ σβύσετε τὸ πνεῦμα, ἀλλ' ἀναπτύξατε αὐτὸ ἀκόμη πλέον μέσα εἰς τὴν ἁγίαν πνοὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

Ἐπάρχει ἡ ἐπαλήθευσις τούτων. Ἐν βλέμμα εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς ἐκπολιτιστικὰς ἐνεργείας τοῦ τελευταίου αἰῶνος ἀποκαλύπτει, ὅτι ἐπιστήμαι καὶ τέχναι αὐξάνουν ἐπὶ τοῦ ἐκκλησια-

στικοῦ ἐδάφους. Ἡ εἰδωλολατρεία κατηργήθη διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ, ὅστις ὅμως δὲν κατέστρεψεν ὅ,τι καλὸν εὑρεν εἰς αὐτήν. Ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις δὲν ἀπέμεινε πλέον κτῆμα μόνον τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν ἀρχόντων, ἀλλὰ κτῆμα ὅλων διὰ τῆς ἰδρύσεως τῶν σχολῶν, ὡς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Ἀντιοχείᾳ καὶ ἄλλαχοῦ. Ὁ Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης δὲν ἐγνώριζε τί ἔπραττε ὅταν διέταξε τὸ κλείσιμον τῶν ἐκκλησιαστικῶν σχολῶν. Ἡ ἐλευθερία τοῦ πνεύματος ὅμως ἐθριάμβευσε ὑπὲρ τὰ κατασταλτικὰ αὐτὰ μέτρα τῆς κοσμικῆς δυνάμεως. Ὁ Ἰουλιανὸς παρήλθεν, ἡ Ἐκκλησία πράγματι ἐθριάμβευσε ἐξακολουθήσασα τὴν ἐργασίαν Αὐτῆς. Πόσον ἀληθὺς θὰ ἦσαν πτωχαὶ αἱ βιβλιοθηκαὶ μας ἄνευ τῆς ἐπιμελείας καὶ τῆς ἐργασίας τῶν Μοναχῶν! Αἱ Μοναὶ ἦσαν ἐν πολλοῖς αἱ διασώσασαι ὅλον αὐτὸν τὸν πλοῦτον καὶ αὐξήσασαι αὐτὸν συγχρόνως. Ἀναρίθμητοι εἶναι οἱ τιμώμενοι ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας Ἄγιοι ἐκ τῶν μεμορφωμένων καὶ εἶναι ἀξιοθαυμάστως ἀποτελεσματικὴ ἢ συμβολὴ τῶν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς μαθήσεως. Ἀρκεῖ ἡ ἐνθύμησις τῆς παραινέσεως τοῦ Μεγάλου Βασιλείου πρὸς τοὺς νέους τῆς μαθήσεως αὐτῆς «Ὅπως ἂν ἐξ ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων». Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ἐφορτάζει τὸν θρίαμβόν τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἡ μουσικὴ, ἡ ζωγραφικὴ, ἡ καλλιτεχνία, αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι οὐδὲν ἐμπόδιον εἶδον μέχρι τοῦ παρόντος εἰς τοὺς ἀρίστους ἀντιπροσώπους τῶν. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔχει κανένα λόγον νὰ φοβῆται τὴν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν τούναντίον χαίρει καὶ ὑποβοηθεῖ ὅπου εὐρίσκει αὐτήν.

Ἄν ὅμως ἡ ἀληθὴς καὶ γνησία μόρφωσις δὲν εἶναι διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἐπιφοβος, ἀλλὰ φίλη καὶ εὐλογημένη, καὶ χαιρετᾶται καὶ καλλιεργεῖται ὑπ' Αὐτῆς, ἡ ψευδὴς ὅμως τοιαύτη δὲν δύναται πάντως νὰ ἔχη χάριν ἐνώπιον Αὐτῆς. Καὶ εἶναι ψευδὴς ἡ σοφία ἐκείνη, ἥτις ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸν Θεόν, τὴν ἀρχὴν αὐτὴν καὶ πηγὴν τῆς σοφίας καὶ τῆς μορφώσεως. Ἐχομεν τὸν λόγον τοῦ Ἀποστόλου «φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν», ἀλλὰ καὶ τὸν λόγον τοῦ σοφοῦ τῆς ἀρχαιότητος Πλάτωνος «Πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη ἀρετῆς πανουργία, οὐ σοφία φαίνεται». Τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τῆς ἁγίας πίστεως δὲν φωτίζει τὴν μάθησιν αὐτήν, ἐνῶ εἶναι ἐκ τῶν ἀναγκαιοτάτων. Καὶ οἱ Γραμματεῖς τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ ἐφαίνοντο μεμορφωμένοι, ἀλλ' ἡ γνῶσις τῶν ἥτο πολυσκοτισμένη καὶ ἐθάπτετο εἰς προλήψεις, ὀδηγομένη ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν, ἀντὶ νὰ ἀνυψοῦται πρὸς τὰ ἄνω. Ἐπεχειροῦν νὰ συλλάβουν τὸν Χριστὸν εἰς λόγους, ὅπως ἐπεχειροῦν νὰ κλείσουν μίαν εὐρύχωρον πλατεῖαν ὅταν τοὺς ἐστενοχώρησεν ἡ ἀγγελία τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ! Τῆς μὴ γνησίας τοιαύτης σοφίας ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ παρατηρούμενον, ὅτι πᾶν ὅ,τι οἰκοδομεῖ ὁ εἰς κατακρημνίζει ὁ ἄλλος καὶ πᾶν ὅ,τι θεοποιεῖ ὁ εἰς καταστρέφει ὁ ἄλλος ἐν τε τῇ ἠθικῇ, ἐν τῷ γάμφῳ, ἐν τῇ παιδαγωγικῇ, ἐν τῇ ἑταιρείᾳ, ἐν τῇ

ἀνατροφή καὶ πανταχοῦ ὅπου λείπει ἡ πίστις, ἡ σταθερὰ αὐτὴ καὶ ἀκλόνητος βᾶσις τῆς ἀληθοῦς καὶ γνησίας μορφώσεως. Ἔτσι ἐξηγεῖται καὶ τὸ φαινόμενον ὅτι πολλοὶ τοιοῦτοι οὕτω μεμορφωμένοι, ὀστερούμενοι τῆς βάσεως αὐτῆς, πίπτουν εἰς κοπιαστικὴν ἢ ἀμφιβάλλουσαν σκέψιν καὶ χάνονται, ἐν ᾧ ἄλλοι, συγκρατούμενοι ἀπὸ τὴν σώζουσαν κλωστήν, ὀδηγοῦνται εἰς τὸ ἄπλετον φῶς τῆς ἀληθείας.

Ἡ ἀθεΐα (θεωρία καὶ πράξις) μαρτυρεῖ ἀφ' ἑαυτῆς ὅτι εἶναι ἡ μήτηρ τῆς ἀνηθικότητος, ὅταν τις παρατηρήσῃ τὰ συμβαινόντα γύρω εἰς τὸν κόσμον. Πολλοὶ πιστεύουν, ὅτι ἡ γνώσις εἶναι δύναμις. Πρὸς τί ὁμῶς; λέγουν πρὸς τὸ καλόν, ἀλλ' εἶναι καὶ πρὸς τὸ κακόν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶναι ἀσφαλὲς ἀποτέλεσμα ὅταν λείπῃ ἡ χριστιανικὴ συνείδησις, διότι χάνεται ἡ συγκρατοῦσα βᾶσις, ἡ ἐξέχουσα ἀξία, ὅταν χωρίζεται ἀπὸ τὸ ἀπόλυτον, Αὐτὸν τὸν Θεόν. Τότε ἡ γνώσις δὲν εἶναι εὐλογία, ἀλλὰ κατάρα. Τότε δὲν εἶναι λαμπὰς χύνουσα ἄπλετον λάμπιν, ἀλλ' εἶναι σκότος, ἀμαύρωσις.

Αὐτὸς εἶναι ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ἀληθοῦς μορφώσεως, ὅτι ἐπιστήμη καὶ τέχνη παρέχουν τὴν ἀρίστην ὑπηρεσίαν εἰς τὸ σύνολον τότε, ὅταν τὰ ἔργα των βασίζονται ἐπὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀφιερῶνται εἰς Αὐτόν. Τὸν χρυσόν των καὶ τὸν λίθον των καὶ τὴν σμύρναν των πρέπει μὲ εὐγνωμοσύνην νὰ καταθέτουν πρὸ τῆς ἀπείρου Σοφίας. Ἐνας θαυμάσιος Ἀστὴρ ἀνήγγειλε τὴν ἐμφάνισιν Αὐτῆς εἰς τὸν κόσμον. Πρέπει ὁμοίως καὶ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ τῆς ἐπιστήμης ἄστρα νὰ εἶναι ὡς πλανῆται, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουν κανένα ἄλλον ὠραιότερον καὶ τιμητικώτερον προορισμὸν ἢ τοῦτον: νὰ λαμβάνουν τὸ φῶς των ἀπὸ τὸν ἥλιον, ἀπὸ Αὐτὸν δηλονότι τὸν Θεόν, καὶ νὰ τὸν διοχετεύουν μὲ λάμποντα τρόπον καὶ δρόμον εἰς ὅλους μας.

† Ὁ Λαρίσης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΟΥ OSLO

Πλὴν τῆς πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον ὑποβληθείσης παρ' ἡμῶν ἐκθέσεως περὶ τοῦ ἐν Oslo τῆς Νορβηγίας συγκροτηθέντος Παγκοσμίου Συνεδρίου τῆς Χριστιανικῆς Νεολαίας, εἰς τὸ ὁποῖον, μετὰ πρόσκλησιν, παρέστημεν καὶ ἡμεῖς καὶ ὠμιλήσαμεν, σκόπιμον θεωροῦμεν ὅπως καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἐκκλησίας» ἐκφέρωμεν σκέψεις τινὰς καὶ κρίσεις ἡμῶν προσωπικὰς ἐπὶ τοῦ ἐν λόγω Συνεδρίου.

Ἡ ἀτιμόσυλαιρα τοῦ Συνεδρίου ὑπῆρξε λίαν ἐγκάρδιος καὶ ὁ πνεύσας ἐν αὐτῷ ἄνεμος ἦτο ἀπολύτως Χριστιανικός. Ἀδελφικὸν ὅλως πνεῦμα κατεῖχε τὰς καρδίας τῶν μετασχόντων τοῦ Συνεδρίου καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα κατηύθυνε καὶ ἐχαρακτήριζεν ἐν πᾶσι τὰς ἐργασίας αὐτοῦ. Ἐκ πρώτης ὄψεως ἠδύνατο νὰ διαπιστωθῇ, ὅτι, δι' εὐνοήτους λόγους, ἐπλεόναζεν ἐν τῷ Συνεδρίῳ, εἰς μέγαν μάλιστα βαθμόν, τὸ Προτεσταντικόν

χρῶμα, τοῦθ' ὅπερ, κατὰ τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν καὶ τὴν δημιουργίαν τῶν πρώτων ἐντυπώσεων, ἠδύνατο νὰ ἐμβάλῃ εἰς τὸν Ὁρθόδοξον σύνεδρον τὴν ἰδέαν, ὅτι οὗτος εὐρίσκειται ἐπὶ ξένου ὅλως ἐδάφους, ξένος ἐν μέσῳ ξένων, μὴ ἔχων ἴσως ὡς ἐκ τούτου θέσιν καὶ ἐργασίαν εἰς τὸ Συνέδριον καὶ μὴ δυνάμενος ποσῶς νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον μεταξὺ Ὁρθοδοξίας καὶ Προτεσταντισμοῦ ὑφίσταται χάσμα μέγα. Ἀλλὰ τοιαῦτα νέφη εὐκόλως καὶ ταχέως διαλύονται ὑπὸ τοῦ φωτός τῶν πραγμάτων. Διότι αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου καὶ ἡ καθόλου ἐξέλιξις αὐτοῦ ἀπέδειξαν, ὅτι, εἰς τοὺς σημερινούς χαλεπούς διὰ τὴν ἀνθρωπότητα καιρούς, εἶναι δυνατὴ παρὰ τῷ Χριστιανικῷ κόσμῳ ἡ ἐκ τῶν περιστάσεων ἐπιβαλλομένη ἐνότης τοῦ πνεύματος διὰ τὴν δέουσαν συνεργασίαν τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Χριστιανῶν, εἰς θεραπείαν τῶν μεγάλων πληγῶν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἀποτροπὴν τῶν ἐπιμεγαλυτέρων ἐπιθύραις κινδύνων καὶ πλήρωσιν τῶν ἐπειγουσῶν μεγάλων καὶ πολλῶν ἀναγκῶν. Καὶ χωρὶς ἐνότητος πίστεως καὶ χωρὶς μίαν, ἐν κανονικῇ ἀκριβολογίᾳ, πίστιν εἶναι δυνατὴ, ἐν τῇ αὐτῇ, ἐν σχέσει πρὸς τὰ θεμελιώδη τοῦ Χριστιανισμοῦ δόγματα, πιστεῖ ἡ ἐνότης τοῦ πνεύματος. Τοῦτο ἀκριβῶς διηρμήνευσε προσφυέστατα καὶ ἐπιτυχῶς καὶ τὸ Γραφικόν τοῦ Συνεδρίου ἔμβλημα «ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστός», ὅπερ ἐν ἐξαρτήσῃ ἀπὸ τοῦ ὄλου χωρίου τῆς πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολῆς (2, 9-11) «... διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγῶν καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσῃται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρὸς» εἶναι «ὁμολογία» μαρτυροῦσα ἐνότητα πνεύματος. Διότι «πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστι».

Πρόδηλον ὅτι τοιαύτη ὁμολογία, ἥτις κατὰ συνέπειαν καρποφορεῖ, ὑφ' ἣν ἀνωτέρω λέγομεν ἔννοιαν, ἐνότητα πνεύματος, καθίστησιν, ἀσχέτως πρὸς τὰς δογματικὰς ἐν τῇ πίστει τῶν Χριστιανῶν διαφορὰς, δυνατὴν τὴν συνεργασίαν τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, εἰς κοινὴν ἄμυναν ὑπὲρ τῶν θεμελιωδῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀληθειῶν, αἵτινες, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Συνεδρίου, τούτέστι πάντων τῶν Χριστιανῶν, εἶναι «καθολικαί» καὶ εἰς «καθολικὴν» ἐφαρμογὴν τῶν ἀληθειῶν τούτων.

Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὅψιν, ὅτι εἰς τὰς παρούσας πονηρὰς ἡμέρας, ὅποτε ἡ ἐν ἀπορίᾳ συνοχὴ τῶν ἐθνῶν διὰ τὰ προλαβόντα καὶ τὰ ἐπερχόμενα τῇ οἰκουμένῃ θειὰ εἶναι μεγάλη, περιτράνως καταδεικνύεται ὅτι ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ πλὴν τοῦ Ἰησοῦ ἐστὶν ἡ σωτηρία, διότι Αὐτὸς εἶναι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ζωὴ, μόλις εἶναι ἀνάγκη νὰ λεχθῇ, ὅτι ὁ Χριστιανικός κόσμος ὀφείλει, συναγόμενος κύκλῳ τοῦ Σταυ-

ροῦ τοῦ Χριστοῦ, νὰ καλέσῃ τὰ ἔθνη πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν καὶ νὰ μελετήσῃ καὶ ὑποδείξῃ καὶ ἀπαιτήσῃ, παντὶ δυνατῷ τρόπῳ, τί τὸν κόσμον δεῖ ποιῆσαι ἵνα σωθῇ.

Οἴκοθεν νοεῖται, ὅτι τοιαῦτα ἔργα ἄρχονται εἰς τὰ Συνέδρια, ὁπόθεν ἡ «ὁμολογία», ὁμολογία ὡς συμφωνία καὶ ἀπόφασις, κατὰ τὸ «ἔδοξε» τῆς Ἀγίας Γραφῆς, καὶ ὡς ἔκκλησις καὶ κραυγή, ὡς ἀποστολή τοῦ λόγου τῆς σωτηρίας καὶ ὡς πραγμάτων καὶ τελείωσις τῶν δεδουλευμένων εἰς σωτηρίαν. Οἴκοθεν ὡσαύτως νοεῖται, ὅτι οἱ καθ' ἡμᾶς χαλεποὶ καιροὶ τοιαῦτα κυρίως, ἵνα μὴ εἴπωμεν μόνον, Συνέδρια ἐπιβάλλουσι καὶ ἀπαιτοῦσι. Τὰ ἄλλα, ὅσα τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἀποκλειστικῶς σκοποῦσι, δὲν εἶναι τῶν παρόντων καιρῶν, δὲν εἶναι κἄν δυνατὰ σήμερον καὶ δὲν δύνανται νὰ φέρωσι καρπὸν δυνάμενον νὰ μείνῃ. Διότι καὶ οἱ καιροὶ, ὡς οὐ μενετοί, δὲν παρέχουσι τὴν δέουσαν διὰ τοιαῦτα Συνέδρια εὐκαιρίαν καὶ αἱ Ὁμολογίαι τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, ἐξ ὧν συγκροτοῦνται τὰ ἐν λόγῳ Συνέδρια, εἶναι πᾶσαι καθ' ἑαυτὰς «συντηρητικαὶ» καὶ σώζουσι ἐκάστη τὴν «παράδοσιν» αὐτῶν καὶ κρατοῦσι ταύτην καλῶς. Περί τούτου ἔπεισεν ἡμᾶς τὸ ἐν Oslo Συνέδριον, ὅπερ, σημειωτέον, εἶχε σκοπὸν πόρρω ἰστάμενον τῆς περὶ τὰ Χριστιανικὰ δόγματα διαφοράς καὶ πάσης περὶ τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως προσπάθειας.

Εἶναι ὁμῶς εὐχάριστον, ὅτι καὶ τὰ ὑπὸ τῶν συγχρόνων περιστάσεων ἐπιβαλλόμενα Συνέδρια, ὡς τὸ ἐν Oslo συγκροτηθὲν καὶ τὸ ἐν Amsterdam συγκροτηθὲν, οὐ μόνον ἐξυπηρετοῦνται αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ εἰς ἐπιτυχή ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ των διὰ τῶν διαφορῶν πρὸς ἄλληλα χριστιανικῶν δογμάτων, τὰ ὅποια εἰς πολλὰ σημεῖα, ὡς γνωστὸν, πολὺ ἀφίστανται ἀλλήλων καὶ τὰ ὅποια ἐλευθέρως διατυποῦνται ὑπὸ τῶν οἰκείων καὶ ἐν πλήρει ἀνεξαρτησίᾳ καὶ αὐτοτελείᾳ μετεχουσῶν Ὁμολογιῶν, ἀλλὰ καὶ συμβάλλουσιν εἰς ὕψις κατανόησιν καὶ καλλιέργειαν τῆς ἰδέας τῆς ἐνότητος τῆς πίστεως, τῆς ἐνώσεως τῶν πάντων, τῆς Μιᾶς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, περὶ τῆς ὁποίας κυρίως ἡ μέριμνα ἐν τοῖς οἰκείοις τῶν ἐτέρου τύπου Συνεδρίοις.

Τοιοῦτό τι ἀκριβῶς συνέβη ἐν τῷ συνεδρίῳ τοῦ Oslo. Ἡ ἰδέα τῆς ἀνάγκης τῆς Ἐνότητος ἐπνευσεν ἐν τῷ Συνεδρίῳ ἰσχυρὰ καὶ ἰσχυρῶς ἔνυξε τὰς καρδίας πάντων τῶν συνέδρων. Ἡ ἀνάγκη αὕτη ἰδιαιτέρως κατεδείχθη προκαλέσασα τὴν δέουσαν αἴσθησιν ἐκ τῆς ἀδυναμίας τῶν Ὁρθοδόξων—τὸ αὐτὸ ἔπραξαν καὶ οἱ Παλαιοκαθολικοὶ καὶ οἱ Ἀγγλικανοί—ὅπως δεχθῶσιν εἰς τὸ Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ μὴ Ὁρθοδόξους καὶ ὅπως μετᾴχωσι τῆς Θείας Κοινωνίας εἰς μὴ Ὁρθοδόξους Λειτουργίας καὶ Τελετάς. Οὐχ ἤττον αἱ ὑφιστάμεναι διὰ τὴν ἔνωσιν δυσχέρειαι, γνωσταὶ τοῖς πᾶσι καὶ δεόντως ὑπὸ πάντων ἐκτιμώμεναι, οὐδόλως ἐκώλυσαν τὸ Συνέδριον ὅπως χωρήσῃ εἰς τὸν δι' ὃν

συνεκλήθη σκοπὸν καὶ ἀγάγῃ εἰς αἴσιον πέρασ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀναληφθὲν ἔργον. Δὲν ὑψώθησαν αἱ ἐν λόγῳ δυσχέρειαι πρὸ τῶν νοητῶν ὀφθαλμῶν τῶν Συνέδρων ὡς «σιδηροὺν» ἢ ἕτερον τι «παραπέτασμα» ἐμποδίζον πᾶσαν περὶ τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως μελέτην καὶ ἔρευναν καὶ κίνησιν, ἀλλὰ πᾶν τὸ ὑπὸ τῶν συνέβη. Διότι καὶ ὅταν ἀκόμη, λόγῳ τῶν διαφορῶν «ἀπόψεων», δὲν ἠδύνατο νὰ σημειωθῇ σύμπτωσις ἀντιλήψεων, ἐπεκράτει καὶ ἀνεγνωρίζετο εἰλικρινῶς, ἀσχετῶς πρὸς τὴν προέλευσιν αὐτῆς, ἡ ὀρθότερα καὶ ἡ μᾶλλον λυσιτελεῖς ἀποψις καὶ γνώμη. Ἀρκοῦσι φρονοῦμεν ἐνταῦθα ἰσάριθμα ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω δύο σημείων παραδείγματα. α) Λουθηρανὸς θεολόγος, καθηγητῆς Πανεπιστημίου, πολλὴν ἀγάπην πρὸς ἡμᾶς ἐπιδειξάμενος, δὲν ἐδίστασεν εἰς φιλικὴν μεθ' ἡμῶν συνομιλίαν νὰ εἴπῃ πρὸς ἡμᾶς «εἶναι κρίμα, ὅτι ὁ Λούθηρος δὲν ἐπρόσεξε τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ δὲν ἐστράφη πρὸς Ἀνατολάς, ἀλλὰ μᾶς ἔρριψεν εἰς τὸ γνωστὸν Προτεσταντικὸν χάος». β) Μεγάλως ἔχαιρον τὰ μέλη τῶν ὁμάδων τοῦ Συνεδρίου ὁσάκις ἔβλεπον ἡμᾶς εἰσερχομένους εἰς τὰς αἰθούσας τῶν ἐργασιῶν κατὰ τὰς ὥρας τῆς κοινῆς μελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς ἢ τῆς ἐλευθέρας συζητήσεως τῶν ἐν τῷ προγράμματι θεμάτων καὶ πολὺ ἐλυποῦντο, ὅταν ἡμεῖς ἀπηρχόμεθα, ἵνα παρακολουθῶμεν εἰς ἑτέραν αἴθουσαν ἄλλην ὁμάδα. Πάντες οὗτοι ἐπεθύμουν νὰ λέγωμεν πάντοτε, εἰ δυνατόν, τὴν γνώμην ἡμῶν. Ὅσάκις δὲ προῦκειντο ζητήματα ἄκρως ἐνδιαφέροντα, τὰ βλήματα πάντων τῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐστρέφοντο χαρακτηριστικῶς πρὸς ἡμᾶς ζητοῦντα οἴονεϊ τὴν ἡμετέραν ἐπ' αὐτῶν ἀποψιν καὶ γνώμην, τὴν ὅποιαν μετὰ προσοχῆς πάντοτε ἤκουον καὶ πρὸς τὴν ὅποιαν οἱ πλεῖστοι ἐμφανῶς καὶ μεθ' ἱκανοποιήσεως συνεφώνουν. Καὶ αὐτοὶ ἔτι οἱ τυχόν ἀντίθετον πρὸς τὴν χριστιανικὴν πίστιν διατυπώσαντες ἐρμηνείαν καὶ γνώμην ἐπὶ δογματικῶν ζητημάτων, τὰ ὅποια ἤγαγεν εἰς τὸ μέσον ἢ ἐξέλιξις καὶ φορὰ τῶν συζητήσεων, δὲν ἐπέμενον εἰς τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐξενεχθέντα, τινὲς δὲ καὶ δὲν ἐδίστασαν νὰ ἐκφράσωσι κατ' ἰδίαν πρὸς ἡμᾶς τὴν λύπην αὐτῶν διὰ τὴν ἡνπερ ἄχρι τῆς συζητήσεως εἶχον πεπλανημένην γνώμην.

Ἐκτὸς τούτων, τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν τοῦ μεγάλου ἐκείνου Συνεδρίου, ὅσα ἠδυνήθησαν νὰ ἔλθωσιν εἰς ἰδίαν μεθ' ἡμῶν ἐπαφήν, ἐθεώρησαν καθήκον αὐτῶν ὅπως ἐκδηλώσωσι πρὸς ἡμᾶς αἰσθήματα εὐλαβείας καὶ ἀγάπης καὶ εὐχαριστήσωσιν ἡμᾶς δι' ὅσα ἐν ἡμῖν ὡς Ὁρθοδόξῳ Ἐπισκόπῳ καὶ Θεολόγῳ εἶδον καὶ παρ' ἡμῶν ἤκουσαν. Πολλοὶ ἐκ τούτων καὶ πνευματικὰς ἐν εἴδει ἐξομολογήσεως εἶχον μεθ' ἡμῶν συνομιλίαν, ἀφορώσας εἰς ἴδια αὐτῶν προσωπικά πνευματικὰ ζητήματα καὶ προβλήματα. Δὲν θὰ λησμονήσωμεν δὲ ποτὲ καὶ θὰ ἐνθυμούμεθα πάντοτε μετὰ συγκινήσεως τὴν μεθ' ἡμῶν συνάντησιν καὶ συνομιλίαν, τῇ ἐπομένῃ τῆς λήξεως

τοῦ Συνεδρίου, ἐν τῇ αἰθούσῃ ἀναμονῆς τοῦ Ἀεροπορικοῦ Πρακτορείου, ὀλίγον πρὸ τῆς ἐξ Oslo ἀναχωρήσεως ἡμῶν, περὶ ὥραν 4 πρωΐνῃν, Νορβηγοῦ δημοσιογράφου. Ὁ νεαρὸς ἐκεῖνος Νορβηγός, ζητήσας μετὰ πολλῆς εὐγενείας τὴν ἄδειαν ὅπως ὁμιλήσῃ πρὸς ἡμᾶς, ἀπεκάλυψεν, ὅτι, ἀφ' ἧς τὸ πρῶτον εἶδεν ἡμᾶς ἐν Oslo, ἤσθάνθη τὴν ἀνάγκην ὅπως συνομιλήσῃ μεθ' ἡμῶν, διὰ τὴν ὁμολογήσῃ ὅτι εἰς ἡλικίαν δέκα πέντε ἐτῶν, ἐπηρεασθεὶς ἐκ τῶν πιέσεων τοῦ Ἰουδαίου πατρὸς του, ὁ ὁποῖος σκοπίμως εἶχε μακρύνῃ αὐτὸν ἀπὸ τῆς χριστιανῆς μητρὸς του, εἶχεν ἀρνηθῆ τὸν Χριστὸν καὶ εἶχεν ἀσπασθῆ τὴν Ἑβραϊκὴν θρησκείαν, τὴν ὁποῖαν, μεταμεληθεὶς, ἀφῆκε βραδύτερον, ὅτε ἐνηλικιώθη, ζῶν καὶ αὐθις ὡς Χριστιανὸς καὶ ὅτι ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ ἐκείνου δι' αὐτὸν ζητήματος ἐπεθύμει σφόδρα ὅπως ἔχη τὴν ἡμετέραν γνώμην καὶ τὰς δεούσας συμβουλὰς. Ἀλλὰ καὶ αἱ πρὸς ἡμᾶς θερμαὶ τηλεγραφικαὶ καὶ ἔγγραφοι εὐχαριστίαι τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου καὶ τὰ πολλὰ προσωπικὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς ἔγραψαν πρὸς ἡμᾶς πολλοὶ ἐκ τῶν μετασχόντων τοῦ Συνεδρίου, μετὰ τὴν εἰς τὰ οἰκεῖα αἰσίαν ἐπάνοδον αὐτῶν, διαπιστοῦσι τὸν διὰ τοῦ Συνεδρίου ἐν πνεύματι Χριστοῦ δημιουργηθέντα σύνδεσμον.

Δίκαιον εἶναι, ὅπως σημειωθῆ ἐν τέλει, ὅτι, εἰ καὶ ἐν τισι τῶν ἐλευθέρων καθ' ὁμάδας συζητήσεων ἠκούσθησαν καὶ γνώμαι οὐχὶ ἀπλῶς ἀλλόδοξοι, ἀλλ' ὅπως ἀντίθετοι καὶ ξένοι πρὸς θεμελιώδη καὶ «καθολικὰ» τῆς-χριστιανικῆς πίστεως δόγματα, ἢ ἐπίσημος γραμμὴ τοῦ Συνεδρίου, διὰ τὴν ὁποῖαν καὶ μόνον πρέπει νὰ εἶναι ὑπεύθυνοι αἱ διοργανώσασαι αὐτὸ χριστιανικὰ Ὄργανώσεις, ἦτο ἄσπορος καὶ ὀρθή, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ ὑπὸ τὴν ἡμετέραν πνευματικὴν ἡγεσίαν Ὁρθόδοξος Ἀντιπροσωπεία καθῆκον αὐτῆς ἐθεώρησεν, ὅπως, ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ Συνεδρίου, ἐκδώσῃ τὸ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 31—32 τοῦ π.ἔ. φύλλου τῆς «Ἐκκλησίας» δημοσιευθὲν «ψήφισμα».

Καλὰ, λοιπὸν καὶ καλὸν ἐργάζονται ἔργον τὰ τοιαῦτα Χριστιανικὰ Συνέδρια. Καί, ὡς ἐγράψαμεν ἤδη ὅπου δεῖ, πολὺ καλλίτερα καὶ λυσιτελέστερα καὶ καρποφόρα δύνανται νὰ εἶναι ἐν τῷ μέλλοντι ταῦτα, ἐάν εἰς τὰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας, κατὰ τὴν διοργάνωσιν τῶν Συνεδρίων, μετέχωσιν οὐσιαστικῶς καὶ Ὁρθόδοξοι ἐκπρόσωποι, ἵνα, κατὰ τὸ στάδιον τῶν προετοιμασιῶν, λαμβανομένων ἐγκαίρως ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν ἀπόψεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὀρισθῶσιν οὕτω τὰ πράγματα, ὥστε νὰ ἀποφευχθῶσιν ὀρισμέναι συγχύσεις καὶ τινες μὴ ἀναγκαῖαι διακρίσεις, ὁπότε τὰ ἔργα τῶν Συνεδρίων θέλουσι καταστῆ περισσότερον εὐκόλα καὶ ὁμαδικὰ καὶ χρήσιμα δι' ὅλους.

† Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Η ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Περὶ τῆς προσφερθείσης εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος βοήθειας ἐκ μέρους τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν κατὰ τὴν σύσκεψιν τοῦ τμήματος ἀνοικοδομήσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν Γενεύης ἐν St. Cergue τῆς Ἑλβετίας 3—9 Μαρτίου 1948.

Κατὰ τὴν γενομένην σύσκεψιν τοῦ τμήματος ἀνοικοδομήσεως τοῦ ἐν Γενεύῃ ἐδρευόντος Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν St. Cergue, ὁ κατὰ τὴν σύσκεψιν συμμετασχὼν καθηγητῆς κ. Ἀμίλιας Ἀλιβιζάτος ἀνέπτυξε κατὰ τὴν σχετικὴν συζήτησιν ὡς ἑξῆς τὴν δοθείσαν μέχρι τοῦδε βοήθειαν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.

Κύριε Πρόεδρε,

Ἐν πρώτοις ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἀπευθύνω πρὸς πάντας ὑμᾶς τοὺς ἐγκαρδίους χαιρετισμοὺς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐξ ἀμφοτέρων ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς διαβεβαιώσω περὶ τῆς ἀρίστης τῶν διαθέσεων πρὸς συνεργασίαν μετὰ τῶν ἀδελφῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Δύσεως ἐν τῇ οἰκουμενικῇ κινήσει, ἢ ὁποῖα, ὡς ἠρμηνεύθη κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας ἐδώ, εἶναι ἡ μόνη ἐλπιδοφόρος διέξοδος ἀπὸ τὴν φοβερὰν κρίσιν, διὰ τῆς ὁποίας διέρχεται ἡ ἀνθρωπότης διὰ δευτέραν φοράν ἐντὸς ὀλιγίστων ἐτῶν.

Ἡ δευτέρα ἐντολὴ τὴν ὁποῖαν ἔχω κατὰ τὴν ἐστέραν αὐτὴν εἶναι νὰ ἐκφράσω τὴν βαθύτατην εὐγνωμοσύνην τῆς Ἐκκλησίας μου πρὸς τὰς διδούσας Ἐκκλησίας. Ἡ προσφερθεῖσα ἐκ μέρους τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Δύσεως βοήθεια πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅπως ἰδιαιτέρως παρὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀμερικῆς, τῆς ἐκεῖ μεθοδιστικῆς Ἐκκλησίας, τῶν ἐλβετικῶν καὶ ἄλλων Ἐκκλησιῶν ἀπ' εὐθείας, καὶ διὰ τῶν ὀργανώσεων «τῆς παγκοσμίου ὑπηρεσίας Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀμερικῆς», «τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀνοικοδομήσεως Ἀγγλίας» καὶ τοῦ τμήματος ἀνοικοδομήσεως, τοῦ παγκοσμίου συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν Γενεύης, εἴτε εἰς χρήμα εἴτε εἰς εἶδη, ἐξετιμήθη βαθύτατα, διότι διὰ τῆς βοήθειας αὐτῆς ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ μέσῳ τῆς φρικτῆς καταστάσεως, εἰς τὴν ὁποῖαν ζῶμεν, ἠδυνήθη ὁπωσδήποτε νὰ κινηθῆ πρὸς τοὺς πνευματικὸς καὶ κοινωνικοὺς τῆς σκοπούς.

Ἐν τῇ ἀπουσίᾳ δὲ ἀντιπροσώπων τῶν βοηθουμένων λοιπῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ ἐκφράσω καὶ τούτων τὴν βαθύτατην εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν παρεχομένην καὶ αὐταῖς βοήθειαν.

Ἀλλὰ προκειμένου περὶ τῆς παρεχομένης βοήθειας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ τονίσω δύο λίαν σημαντικὰ σημεία: 1ον) Ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς διαβεβαιώσω, ὅτι ἡ δοθεῖσα εἰς ἡμᾶς βοήθεια, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑλικῆς ἀξίας καὶ τῆς ὠφελίμου χρησιμοποίησεως

Ὁ πολλὰ φθεγγόμενος οὐδὲν ἐργάζεται ὡσπερ ὁ πολλὰ ἐργαζόμενος οὐδὲν φθέγγεται ἄκαιρον. (Χρυσόστομος)

της, ἠρμηνεύθη καὶ ἐξετιμήθη ἀκριβῶς ὡς ἀνεπτόχθη σήμερον τὴν πρωΐαν ἐκ μέρους τοῦ Διθυνητοῦ (Dr Coucckburn). Ἡ «λογία» σας δηλαδὴ ἐλήφθη ἐν τῷ πνεύματι, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ ἀπόστολος Παῦλος διέταξε καὶ ἔλαβε τὴν λογίαν διὰ τοὺς ἀγίους τῆς πρωτογενοῦς ἐκκλησίας, προκαλέσασα εἰς τὰς καρδίας μας ἀκριβῶς τὰ αἰσθήματα, ἵα ὁποῖα ἐκδηλοῖ ὁ Ἰδιος πρὸς τὸν Ὀνησίφορον, «Δὴ αὐτῷ ἔλεος ὁ Κύριος, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἄλυσιν μου οὐκ ἐπησχύνθη» (Β Τιμοθ. 1, 16.) καὶ πρὸς τοὺς Φιλιπησίους «πεπλήρωμαι, θεξάμενος παρὰ Ἐποφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν ὁσμὴν εὐωδίας, θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ. Ὁ δὲ Θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρεῖαν ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Φιλιππ. 4, 18, 19). Ἄλλ' αὐτό, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἶναι ἀκριβῶς πραγματικὴ ἀνοικοδομήσις, ὄχι τόσον κατεστραμμένων ὑλικῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ τῆς χριστιανικῆς συνειδήσεως ἐκατέρωθεν. 2ον) Ἐν τῇ ἐκδηλουμένῃ ταύτῃ εὐγνωμοσύνῃ δὲν παραβλέπομεν τὴν ἀληθινὴν χριστιανικὴν διάθεσιν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὰ ἔργα ταῦτα τῆς ἀγάπης τῶν ἐντεταλμένων καὶ ὑπευθύνων τοῦ «Τμήματος ἀνοικοδομήσεως» (Γενεύης) καὶ «τῆς χριστιανικῆς ἀνοικοδομήσεως ἐν Εὐρώπῃ» (Ἀγγλίας) καὶ «τῆς Παγκοσμίου Ἐκκλησιαστικῆς ὑπηρεσίας» (Ἀμερικῆς) καὶ οἰαςδήποτε ἄλλης παρομοίας τοπικῆς ὀργανώσεως, διὰ τὴν πλήρη κατανόησιν καὶ σοφὴν καὶ χριστιανοπρεπῆ διανομὴν τῶν «λογίων».

Τὸ παράδειγμά των παρέχει ἀληθινὴν ἐμπιστοσύνην πραγματικῆς χριστιανικῆς διαγωγῆς.

Ἡ ἀναγνώρισις καὶ εὐγνωμοσύνη μας ἐκτείνεται κατ' ἀμφοτέρας τὰς διευθύνσεις καὶ πρὸς τοὺς δωρητὰς τοὺς ἰδίους, καὶ πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὴν «δεξιάν των», ὡς ὁ Κύριος τὴν ἀπαιτεῖ.

Δὲν θὰ ἀπασχολήσω ὑμᾶς ἐκθέτων ἐν λεπτομερείαις τὸν τρόπον τῆς διαθέσεως τῆς παραχωρηθείσης ἡμῖν βοήθειας. Λεπτομερεῖς ἄλλως τε ἐκθέσεις δίδουν σαφῆ εἰκόνα τῶν θεραπευθεισῶν ἀναγκῶν. Ἡ Ἑλλάς, κυριολεκτικῶς θυσιασθεῖσα ἀπ' ἀρχῆς διὰ τὴν κοινὴν ὑπόθεσιν ἐναντίον τῶν ἀντιχριστῶν δυνάμεων τοῦ κόσμου, ἀναγκάζεται δυστυχῶς νὰ ἀντικρύξῃ αὐτὰς ἀκόμη καὶ νὰ ἀγωνίζεται ἐναντίον των ἐξακολουθητικῶς, ἐπαπειλουμένη με ὀλοκληρωτικὴν καταστροφὴν, ἀκριβῶς διότι ἐκ τοῦ μακροτάτου τούτου ἀγῶνος τοῦ αἵματος εἶνε σχεδὸν πλήρως ἐξηνητλημένη. Διὰ τοῦτο πᾶσα βοήθεια γίνεται ἀποδεκτὴ μετ' εὐγνωμοσύνης.

Διὰ τῆς δοθείσης βοήθειας, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιτοπίων προσπαθειῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ, ἐκατοντάδες ἐκκλησιῶν ἡμιπεσκευασθησαν, ἐνῶ ἄλλαι παραμένουσιν ἐντελῶς κατεστραμμέναι. Ἐφημέριοι, οἱ μισθοὶ τῶν ὁποίων διὰ τὴν κρατοῦσαν οἰκονομικὴν κατάστασιν ἐξημδενίσθησαν, ἐβοηθήθησαν, ἐνῶ ἐκατοντάδες

ἐξ αὐτῶν συγκαταλέγονται ἤδη μεταξὺ τῶν 600.000 περίπου προσφύγων ἀπὸ τὰς πλήρως καταστραμμένας περιοχὰς τοῦ ἀνταρτοπολέμου.

Εἰδικοὶ ἱεροκήρυκες ἐβόηθησαν διὰ τὸ κήρυγμα εἰς τὰς μάλλον ἐπικινδύνους γραμμάς τοῦ διεξαγομένου ἀγῶνος. Ἐπίσης ἱκανὴ ἐδόθη συνδρομὴ εἰς τὰς ἱερατικὰς σχολὰς καὶ ἠνοίχθησαν ὑποτροφίαι εἰς νέους Ἑλλήνας Θεολόγους, οἱ ὁποῖοι θὰ εἶναι ἡ μεγάλη ἐλπίς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς ἐν τῷ ἐγγύς μέλλοντι. Βιβλία ἐξετυπώθησαν καὶ διανεμήθησαν εἰς τὸν πνευματικῶς διψῶντα λαὸν καὶ ἀκόμη τροφή καὶ ἐνδύματα διανεμήθησαν εἰς πολὺ πλῆθος ἐνδεῶν, οἱ ὁποῖοι ἀντελήφθησαν ἀμέσως τὴν ὑφισταμένην χριστιανικὴν ἀδελφωσύνην μεταξὺ τῶν μακρὰν εὐρισκομένων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν.

Αἱ ἀνάγκαι εἶναι ἀκόμη μεγάλαι καὶ πολλαί. Ἄλλ' αἱ κυριώτεραι, πρὸς τὴν θεραπείαν τῶν ὁποίων ἀποβλέπει ἡ ἐπιτροπὴ μας, εἶναι 1ον) ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τοῦ πτωχοῦ κλήρου· 2ον) ἡ πνευματικὴ πρόοδος τῆς Ἐκκλησίας δι' εἰδικῆς ἐργασίας παρὰ τῇ νεότητι καὶ τῆς συνδρομῆς τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν δημιουργίαν ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρων ὑποτροφιῶν ἐν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ παρὰ τοῖς ἑξῆσις πανεπιστημίοις πρὸς κατάλληλον προπαρασκευὴν τῶν ἀπαιτούμενων ἱερέων καὶ ἱεροκυρήκων· 3ον) ἡ ἐκτύπωσις τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ θεολογικῶν βιβλίων, δι' ὧν θὰ δοθοῦν τὰ πνευματικὰ μέσα εἰς χεῖρας ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀπελπιστικῶς πολλάκις ἐργάζονται διὰ τὴν παντελεῖ ἔλλειψιν των.

Δι' ὅλων τούτων ἐλπίζομεν νὰ ὑπερνικήσωμεν τὰς δυσκολίας καὶ πόσον εὐγγώμονες θὰ εἴμεθα εἰς σὰς τὰς διδούσας Ἐκκλησίας καὶ χώρας, ἐὰν διὰ τῆς προσθέτου σας βοήθειας θὰ ἐπιτύχωμεν τοῦ τελικοῦ σκοποῦ τῶν προσπαθειῶν μας τῆς ἀνοικοδομήσεως, ὁ ὁποῖος εἶναι, νὰ εὐρεθῶμεν ταχέως εἰς τοιαύτην θέσιν, ὥστε νὰ ἀπολαύσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ εὐτυχές συναίσθημα, τὸ ὁποῖον καὶ ὑμεῖς ἀπολαμβάνετε καὶ τὸ ὁποῖον τόσον χαρακτηριστικῶς ἐκφράζεται διὰ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου, ὅτι «μακάριόν ἐστι μάλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.» (Πράξ. 20, 35).

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ

(Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου)

Ὅταν τι καινὸν ἐπεισᾶχθῃ, αἰεὶ καινοτομίας τίκει.

Ὁ σφοδρὸς ἔλεγχος, ὅταν μετ' ἐπεικειᾶς γένηται, οὗτός ἐστιν ὁ μάλιστα δακεῖν δυνάμενος. Ἐνεστὶ γὰρ μετὰ πρῶτότητος καθάψασθαι μᾶλλον, ἢ μετὰ θροσύνης ἐντρέψαι.

Ὁ μυριάκις ἀκούσας, πείσεται τι· οὐ γὰρ ἔστιν ἀνθρώπον ἀκούοντα συνεχῶς, μὴδὲν παθεῖν.

Οἶδε καὶ θηρία καταπραῦνειν ψυχῆς ἀρετή.

Ἐποίησέ σοι γαστέρα οὐχ ἵνα διαρρηγνύῃς αὐτήν, ἀλλ' ἵνα φιλοσοφῆς.

ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΣΙΜΩΝΙΑΣ

Ε'

Κομνηνός ἦτο ὁ ἐκδούς τὴν Νεαράν, ἣτις ἀ-
πησχόλησεν ἡμᾶς εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον.
Κομνηνός, ἡγεμονεύων ἐν Τραπεζοῦντι καὶ Μα-
νουήλ ὀνομαζόμενος, ἦτο καὶ ὁ εἰς τὴν ἐκλογὴν
τοῦ μητροπολίτου Ἀλανίας ἀναμιχθεὶς, καὶ κα-
κομαθημένος ἀπὸ τὰς ἀργυρολογίας αἰσχροῦν
κληρικῶν ἐπωφελήθη καὶ αὐτὸς τῆς εὐκαιρίας
νὰ αἰσχροκερδήσῃ, καὶ ἐκ τῶν ἰδίων κρίνων, ἐνό-
μισεν ὅτι κοινωνὸν τοῦ ἰδίου ἐγκλήματος ἠδύ-
νατο νὰ καταστήσῃ καὶ τὸν τότε πατριάρχην
Κωνσταντινουπόλεως Ματθαῖον τὸν Α'. Ὁ πα-
τριάρχης οὗτος, ἀνὴρ συναισθανόμενος τὰς εὐ-
θύνας αὐτοῦ ἐναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐκκλη-
σίας, πληροφορηθεὶς τὰ σιμωνιακὰ ἔκτροπα, τὰ
γενόμενα ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ Ἀλανίας, καὶ ἄλ-
λως καὶ ἐκ τῶν ἀποσταλέντων αὐτῷ πέντε
σωμίων, εἰς πληρωμὴν διὰ τὴν δοθεῖσαν συγ-
κατάθεσιν αὐτοῦ, ὅπως γίνῃ ἡ ἐκλογὴ καὶ χει-
ροτονία ἐν Τραπεζοῦντι, ἀπέστειλε περὶ τὸ
1401 ἐπιστολὴν πρὸς τὸν τότε μητροπολίτην
Τραπεζοῦντος δημοσιευομένην εἰς τὰ Acta Pa-
triarcatus Constantinopolitani (Miklosich κλπ.)
ἐν τόμ. Α' σελ. 483. Ἐκ ταύτης ἀποσπῶμεν τὰ
ἐπόμενα:

«Γινώσκει ἡ σὴ ἱερότης, ὅτι καὶ οἱ κανόνες
τῶν ἀγίων ἀποστόλων καὶ πασῶν σχεδὸν τῶν
οἴκουμεν. συνόδων καθηρημένον ἔχουσι τὸν ἐπὶ
χρήμασι χειροτονηθέντα καὶ τὸν χειροτονή-
σαντα καὶ ἀποδιώκουσι τοῦτο τῆς ἐκκλησίας
Χριστοῦ ὡς πνευματικὴν αἴρεσιν...Καὶ ὁ χειρο-
τονηθεὶς δὲ Ἀλανίας συνοδικῶς κριθήσεται...
πρὸς ὃν οὐδὲ γράφει ἡ μετριότης ἡ-
μῶν, οὐδὲ ὡς ἀρχιερέα τοῦτον προσ-
αγορεύει, μέχρις ἂν συνοδικῶς ἀκουσθῇ τὸ
περὶ αὐτοῦ. Ἀντεστρέψαμεν δὲ καὶ εἴπερ ἐν-
ταῦθα ἐστάλησαν εἰς τε τὸν κλῆρον καὶ εἰς τὸ
κελλίον μου πέντε σώμια...Πτωχοὶ μὲν γὰρ ἐ-
σμεν καὶ προσαῖται καὶ ἀπὸ ἐλεημοσύνης χρι-
στιανῶν ζῶμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ὁ κλῆρος οὗτος.
Πλὴν ἀπὸ παρανομίας οὐδὲ τὸ τοῦ κόσμου ἅ-
παν χρυσίον ἡμῖν αἰρετόν, ἀλλὰ τὸ τοῦ μεγά-
λου Πέτρου λέγομεν καὶ ἡμεῖς πρὸς τοὺς δόν-
τας· Τὸ ἀργύριον αὐτῶν σὺν αὐτοῖς εἶη εἰς ἀπώ-
λειαν».

Μετὰ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην παρενέβη, φαί-
νεται, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Τραπεζοῦντος Μα-
νουήλ Κομνηνός, ὅστις, ἐπαυξήσας τὰ πέντε
σώμια εἰς ὀκτώ, ἐφαντάσθη, ὅτι θὰ ἐμάλασσε
τὸν Πατριάρχην. Ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸν ὁ Ματ-
θαῖος γράφει τὰ ἑξῆς: «Περὶ δὲ τοῦ Ἀλανίας
θαυμάζομεν, πῶς ἐνόμισεν ἡ βασιλεία σου, ὅτι
εἰς τὰ πέντε σώμια οὐχ ἠτήθημεν, εἰς δὲ τὰ
ὀκτώ ἠτήθησόμεθα, ὑπέλαβες δὲ τοῦτο ἀγνοῶν
ἡμᾶς καὶ τὸν ἡμέτερον σκοπὸν, οἱ πτωχοὶ μὲν
ὁμολογοῦμεν, ὡς καὶ ἐσμέν καὶ ἐσόμεθα, ὅσον

δὲ ἀπὸ τοιοῦτου πόρου οὐ μόνον ὀκτώ, ἀλλ'
οὐδὲ ἂν ὀκτακισχίλια ἦσαν, ἐμέλλομεν αὐτῶν
ἄψασθαι, ἀλλ' ὁμοίως ἂν ἄπεστρεφόμεθα ταῦτα
ὡς ὄφεις καὶ σκορπίους».

Οὕτως αἰσθάνονται καὶ λαλοῦσιν οἱ ἐν φόβῳ
Θεοῦ ἀναμετροῦντες τὰς εὐθύνας αὐτῶν ἐνώ-
πιον τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς Κεφαλῆς αὐτῆς
γνήσιοι καὶ ἀδέκαστοι ποιμένες, οἱ μὴ πρὸς πο-
ρισμὸν κερμάτων τινῶν ἀναλαμβάνοντες ἐξ
ἐπαγγέλματος νὰ συγκαλύψωσιν ἀνευλαβεῖς
παραβάτας τῶν ἰ. κανόνων, καθ' ὃν χρόνον ἀ-
ποτολμῶσι νὰ ἐμφανίζωνται καὶ ἀπὸ τρίποδος
ἐπικριταὶ τῶν ἄλλων.

Ἀλλὰ κατὰ τοὺς ΙΕ' καὶ ΙΣΤ' αἰῶνας βλέπο-
μεν, ὅτι ἡ κατὰ τῆς σιμωνίας κατάκρισις καὶ
καθομολόγησις εἶχε καθιερωθῆ νὰ κηρύττεται
ἐπισημῶς καὶ ὑπὸ τῶν χειροτονουμένων εἰς τὸ
ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα κατὰ τὴν πρό τῆς χειρο-
τονίας αὐτῶν διδομένην ἔνορκον διαβεβαίωσιν,
τὴν καλουμένην εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν γλώσ-
σαν «ἀσφάλεια τοῦ συμβόλου», ἐν τῇ
ὁποῖα ὁ ὑποψήφιος εὐθύς μετὰ τὴν δοξολογίαν,
κρατῶν ἀνοικτὸν τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, προβαίνει
εἰς δημοσίαν καὶ κατενώπιον τοῦ Χριστοῦ (τῶν
ἱερῶν Εὐαγγελίων) καὶ τῆς ἐκκλησίας ὁμολο-
γίαν τῆς πίστεώς του. Οὕτως ὁ εἰς τὴν ἐπισκο-
πὴν Κισσάμου ἐκλεγείς Παρθένιος κατὰ τὴν
χειροτονίαν αὐτοῦ μετὰ τὸ σύμβολον τῆς πί-
στεως προσέθεσεν ἐν τῇ ἀσφάλειᾳ καὶ τὰ
ἀκόλουθα:

«Ἐτι ὡσαύτως τοῦ σιμωνιακοῦ πταίσματος
καθαρεύουσαν τηρήσω τὴν περὶ ἐμὲ ταύτην οἰ-
κονομίαν, ἣν ἐδεξάμην ἐκ Θεοῦ, μήτε πρό τῆς
χειροτονίας, μήτε μετὰ τὴν χειροτονίαν ἐπαγ-
γελάμενός τε καὶ ὑποσχόμενος, ὡς ἂν ἐγκρα-
τῆς γένωμαι τοιαύτης ἀξίας. Οὕτω πάση φυ-
λακῇ ἀγρυπνήσω τὸ μὴ μόνον αὐτὸς ἀμισθὶ καὶ
ἀδοτὶ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς διανέμειν βαθμούς, ἀλλὰ
καὶ τοὺς ἐμοὶ συγκοινωνοῦντας τοιοῦτους εἶναι, καὶ
τοὺς μὴ οὕτω βουλομένους ποιμαίνειν τὸ τοῦ
Χριστοῦ ποίμνιον παραδίδοσθαι ταῖς ἐκκλησια-
στικαῖς καὶ κανονικαῖς εὐθύναις καὶ ταῖς ἐπικυ-
ρῶσαις αὐτάς νεαραῖς».

Τοιαύτην ἀσφάλειαν ἔχει ὑπογράψει καὶ ὁ ἐν
ἔτει 1507 χειροτονηθεὶς μητροπολίτης Κορίνθου
Μακάριος.

Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγεται σαφῶς, ὅτι τὸ
φρόνημα τῆς ἐκκλησίας πάντοτε ὑπῆρξεν, ὅτι
τὸ ἐπὶ χρήμασι χειροτονεῖν εἶνε πράξις θεοστυ-
γῆς, πράξις τῆς ἀπράτου θείας χάριτος, βλά-
σφημος καὶ ἀσεβῆς κατὰ τοῦ ἀγίου Πνεύματος
προσβολή. Εἶνε τόσον σαφὴ τὰ κείμενα τῶν
κανονικῶν πηγῶν, ὥστε μόνον κακόπιστοι σο-
φισταὶ θὰ ἐτόλμων ν' ἀποπειραθοῦν τὴν ἐπισκό-
τισίν των.

Εἶπεν ἀποσταλὴ τὸ τελευταῖον τοῦτο περὶ σιμωνίας ἄρ-
θρον μας εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησίας», ὅτε περι-
ῆλθεν εἰς χεῖρας ἡμῶν εὐμενῶς ὑπὸ τοῦ συγγραφέως
ἀποσταλέν, τὸ ἐν ἔτει 1946 δημοσιευθὲν ἔργον τοῦ Ι. Πα-
ναγοπούλου Ἡ σιμωνία κατὰ τὸ δίκαιον τῆς ὀρθοδόξου

καὶ τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας. Ἐν αὐτῷ ἀναφέρονται, ὅτι τὴν σιμωνίαν κατέκριναν ἀδυσωπήτως καὶ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γεννάδιος ὁ Σχολάριος καὶ ἡ ἐπί πατριάρχου Μαξίμου Γ' (1483) ἐκδοθεῖσα συνοδικὴ πράξις καὶ τὸ ἐν ἔτει 1481 ἐκδοθὲν συνοδικὸν σιγγίλιον τοῦ πατριάρχου Συμεὼν καὶ ἡ ἐν ἔτει 1565 ὑπὸ Ἰωάννου Β' τοῦ μεγαλοπρεποῦς συνελθούσα καὶ ἐκ πενήκοντα καὶ ἐνὸς ἀρχιερέων συγκροτηθεῖσα σύνοδος καὶ ἡ ἐν ἔτει 1572 παρόντων εἴκοσι καὶ δύο ἀρχιερέων συγκληθεῖσα ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ Β' σύνοδος καὶ ἡ ἐν ἔτει 1593 ἑτέρα σύνοδος, τελευταίως δὲ καὶ ὁ ἐθνομάρτυς Γρηγόριος Ε' ἐν τῷ ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1806 πατριαρχικῷ καὶ συνοδικῷ γράμματι αὐτοῦ καθὼς καὶ ὁ Γερμανὸς Δ' ἐν τῷ ἀπὸ Ἀπριλίου 1843 σιγγίλιῳ. Πληρέστερον περὶ τῶν ἀνωτέρω ἴδε σελ. 57—76 τοῦ μνημον. συγγράμματος.

ΠΑΝ. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου

ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΜΑΡΤΥΡΕΣ*

[9 Μαρτίου]

Β'

Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐτίμησε δι' ἐγκωμιαστικοῦ λόγου τοὺς ἀγ. Τεσσαράκοντα μάρτυρας, τοῦ ὁποῦ ἀποσπάσματα τινὰ διέσωσεν ὁ Φώτιος'. Ὁ Vossius πληροφορεῖ, ὅτι καὶ ὁ Μέγας Ἀθανάσιος συνέθεσεν ἐγκωμιαστικὴν ὁμιλίαν εἰς τοὺς ἐν λόγῳ μάρτυρας, ἧτις σφάζεται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ῥώμης'.

Σπουδαία ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως θεωρεῖται ὑπὸ νεωτέρων ἐρευνητῶν ἡ διαθήκη τῶν ἀγίων Τεσσαράκοντα μαρτύρων, ἧτις ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ παρεμποδίσῃ τὸν διασκορπισμὸν τῶν ἱερῶν λειψάνων τῶν μεταξὺ τῶν χριστιανῶν, πράγμα σὺνηθές ἐν τῇ Ἀνατολῇ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους. Ἡ διαθήκη αὕτη, μὴ μνημονευομένη ὑπὸ τῶν Ἄκτων, παρεδόθη ἑλληνιστῶ καὶ σλαυῖστί καὶ ἐξεδόθη τῷ 1671 ἑλληνιστῶ ἐκ κώδικος τῆς Βιέννης ὑπὸ τοῦ Lambecius. Τὸ κείμενον τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἶχε περιέλθει εἰς λήθην, ἐξεδόθη ἐκ νέου τῷ 1897 ὑπὸ τοῦ Bonwetsch, ὅστις καὶ ἀπέδειξε τοῦτο γνήσιον. Διὰ χειρὸς τριῶν ἐκ τῶν μαρτύρων, τοῦ Μελετίου, τοῦ Ἀετίου καὶ τοῦ Εὐτυχίου ὀρίζουν διὰ τῆς διαθήκης τῶν οἱ Τεσσαράκοντα μάρτυρες, ὅπως τὰ λείψανα αὐτῶν μὴ διασκορπισθοῦν εἰς ὀλόκληρον τὸν κόσμον, ἀλλὰ ταφοῦν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον. Τὸ κατ' ἐξοχὴν ἐπιχείρημα διὰ τὴν γνησιότητα τοῦ ἀξιολόγου τούτου κειμένου ἀποτελεῖ τὸ πλῆθος τῶν συγκεκριμένων στοιχείων, τὰ ὁποῖα τοῦτο παρέχει καὶ τὰ ὁποῖα προσαρμύζονται ἀπολύτως πρὸς τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐγένετο τὸ μαρτύριον'. Ἐπειδὴ δὲ αἱ

περιέχουσαι τὴν διαθήκην ταύτην ἐκδόσεις δὲν εἶναι παρ' ἡμῖν προσिताί, δημοσιεύω ταύτην ὡς ἔχει:

ΔΙΑΘΗΚΗ

τῶν ἀγίων καὶ ἐνδόξων τοῦ Χριστοῦ τεσσαράκοντα μαρτύρων τῶν ἐν Σεβαστείᾳ τλειωθέντων.

Μελέτιος καὶ Ἀέτιος καὶ Εὐτύχιος οἱ δέσμοι τοῦ Χριστοῦ (τοῖς) κατὰ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν ἀγίοις ἐπισκόποις τε καὶ πρεσβυτέροις διακόνους τε καὶ ὁμολογηταῖς καὶ τοῖς λοιποῖς ἀπασιν ἐκκλησιαστικοῖς ἐν Χριστῷ χαίρειν.

Ι. Ἐπειδὴν τῇ τοῦ θεοῦ χάριτι καὶ ταῖς κοιναῖς τῶν πάντων εὐχαῖς τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα τελέσωμεν καὶ ἐπὶ τὰ βραβεῖα τῆς ἀνω κλήσεως φθάσωμεν, τότε καὶ ταύτην ἡμῶν τὴν γνώμην κυρίαν εἶναι βουλόμεθα ἐπὶ τὰ λείψανα ἡμῶν ἀνακομίζεσθαι τοῖς περὶ τὸν πρεσβύτερον καὶ πατέρα ἡμῶν Προΐδον καὶ τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν Κρισπῖνον καὶ Γόρδιον σὺν σπουδάζοντι λαῷ, Κύριλλον τε καὶ Μάρκον καὶ Σαπρίκιον τὸν τοῦ Ἀμμωνίου, εἰς τὸ κατατεθῆναι τὰ λείψανα ἡμῶν ὑπὸ τὴν πόλιν Ζήλων ἐν τῷ χωρίῳ Σαρεῖμ' εἰ γὰρ καὶ ἐκ διαφόρων χωρίων τυγκαυόμεν πάντες, ἀλλὰ γε μίαν καὶ τὴν αὐτὴν τῆς καταπαύσεως εἰλόμεθα καταθέσιν' ἐπειδὴ γὰρ κοινὸν ἐθέμεθα τὸν τοῦ ἀθλοῦ ἀγῶνα, κοινὴν συνεθέμεθα καὶ τὴν κατάπαυσιν ποιήσασθαι ἐν τῷ προειρημένῳ χωρίῳ ταῦτα οὖν καὶ τῷ ἀγίῳ πνεύματι ἔδοξεν, καὶ ἡμῖν ἤρρεσεν. 2. τούτου ἕνεκεν ἡμεῖς οἱ περὶ Ἀέτιον καὶ Εὐτύχιον καὶ τοὺς λοιποὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς ἡμῶν παρακαλοῦμεν τοὺς κυρίους ἡμῶν γονεῖς καὶ ἀδελφούς πάσης λύπης καὶ ταραχῆς ἐκτὸς γενέσθαι, τῆς δὲ φιλαδέλφου κοινωνίας τιμῆσαι τὸν ὄρον καὶ τῷ βουλήματι ἡμῶν σπουδαίως συναρᾶσθαι, ὅπως τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς συμπαθείας τὸν μέγαν μισθὸν παρὰ τοῦ κοινοῦ πατρὸς ἡμῶν κομίσωσθε. 3. ἔτι δὲ ἀξιούμεν πάντας, μηδένα τῶν ἐκ τῆς καμίνου ἀνελομένων λειψάνων ἡμῶν ἐν ἑαυτῷ περιποιήσασθαι, ἀλλὰ τῆς ἐν ταῦτῳ συναθροίσεως φροντίσαντα ἀποδοῦναι τοῖς προειρημένοις, ἵνα καὶ τῆς σπουδῆς τὸν τόνον ἐπιδειξάμενος καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τὸ ἀκέραιον αὐτῶν τῶν πόνων τῆς συμπαθείας τὸ κέρδος κομίσωται' καθάπερ ἡ Μαρία προσκαρτεροῦσα τῷ τάφῳ τοῦ Χριστοῦ καὶ πρὸ πάντων θεασαμένη τὸν κύριον, πρώτη καὶ τῆς χαρᾶς καὶ εὐλογίας ἐδέξατο τὴν χάριν. 4. εἰ δέ τις τῷ βουλήματι ἡμῶν ἐναντιωθῆ, τοῦ μὲν θεοῦ κέρδους ἀλλότριος ἔστω, τῆς δὲ παρακοῆς πάσης ὑπόδικος, μικρῷ βουλήματι ἀπολέσας τὸ δίκαιον, τέμνειν ἡμᾶς ἀπ' ἀλλήλων ὅσον τὸ ἐφ' ἑαυτὸν βιαζόμενος, οὗς ὁ ἅγιος ἡμῶν σωτὴρ ἰδίᾳ χάριτι καὶ προνοίᾳ τῇ πιστεῖ συνέξωσεν. 5. εἰ δὲ καὶ ὁ παῖς Εὐνοϊκὸς νεύματι τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ τοῦ ἀγῶνος καταστήσει τέλος, τὴν αὐτὴν ἡμῖν ἠξίωσεν ἔχειν καταμονήν. ἐὰν δὲ διαφυλαχθῆ ἀβλαβῆς τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι καὶ ἔτι ἐν τῷ κόσμῳ ἐξετάζοιτο, σχολάζειν αὐτὸν μετ' ἐλευθερίας τῷ μαρτυρίῳ ἡμῶν παραγγέλλομεν καὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Χριστοῦ φυλάττειν παρακαλοῦμεν, ἵνα ἐν τῇ μεγάλῃ τῆς ἀναστάσεως ἡμέρᾳ τῆς μεθ' ἡμῶν ἀπολαύσεως τύχῃ, ἐπειδὴ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ ὦν τὰς αὐτὰς ἡμῖν ὑπέμεινε θλίψεις.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 106.

1. Βλέπε εἰδικὴν περὶ τῶν ἀγ. 40 μαρτύρων πραγματείαν τοῦ Tillemont, Mémoires... V 518—527.

2. Αὐτόθι σ. 518.

3. O. Bardenhewer, ἐνθ. ἀν. σ. 641' ἐν τέλει ἰδὲ καὶ τὴν σχετικὴν βιβλιογραφίαν. Βλέπε καὶ B. Altaner, ἐνθ' ἀν. σ. 134. Τὴν ὑπόδειξιν ὀφείλω εἰς τὸν φίλον ὀφηγητὴν κ. Ἀνδρέαν Φυτράκην.

6. ἡ γὰρ πρὸς τὸν ἀδελφὸν εὐγνωμοσύνη δικαιοσύνη βλέπει θεοῦ, ἡ δὲ πρὸς τοὺς ὁμοιογενεῖς παρακοὴ ἐντολὴν θεοῦ πατεῖ· γέγραπται γάρ, ὅτι Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν.

II. Τοιγαροῦν ἀξιῶ ὑμᾶς, ἀδελφεῖ Κρισπίνε..., καὶ παραγγέλλω, ὡς πάσης κοσμικῆς ἠδουπαθείας καὶ πλάνης γενέσθαι ξένους· σφαλερὰ γὰρ καὶ οὐκ εὐτόνος ἡ τοῦ κόσμου δόξα, ἢ πρὸς ὀλίγον μὲν ἀνθεὶ καὶ αὐθις μαραίνεται χόρτου δίκην, ταχύτερον τῆς ἀρχῆς δεξαμένη τὸ τέλος· προσδραμεῖν δὲ μᾶλλον θελήσατε τῷ φιλανθρώπῳ θεῷ, ὃς πλοῦτον μὲν ἀνελλιπῆ παρέχει τοῖς εἰς αὐτὸν προστρέχουσι, ζωὴν δὲ αἰώνιον βραβεύει τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι. 2. καιρὸς οὗτος ἐπιτήδειος τοῖς σώζεσθαι θέλουσι, ἄφθονον μὲν παρέχων τῆς μετανοίας προθεσίαν, ἀπροφάσιστον δὲ τῆς πολιτείας τὴν προᾶξιν, μηδὲν ἀναβαλλομένοις πρὸς τὸ μέλλον· ἀπροσρατος γὰρ ἡ τοῦ βίου μεταβολή· ἀλλ' εἰ ἐγνώρισας, ὅρα τὸ χρήσιμον καὶ ἐν αὐτῇ ἐπίδειξι τῆς θεοσεβείας τὸ ἄχραντον, ἵνα ἐν αὐτῷ καταληφθῆις τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων ἀπαλείψῃς τὸ χειρόγραφον· Ἐν ᾧ γὰρ εὔρω σε, φησὶν, ἐν τούτῳ καὶ κρινῶ σε. 3. σπουδάσατε οὖν ταῖς ἐντολαῖς τοῦ Χριστοῦ εὐρεθῆναι ἄμεμπτοι, ὅπως φύγητε τὸ ἀκοίμητον καὶ αἰώνιον πῦρ· ὅτι γὰρ ὁ καιρὸς συνεσταλέμενος πάλαι βοᾷ ἢ θεῖα φωνή. 4. ἀγάπην οὖν πρὸ πάντων τιμῆσατε· αὕτη γὰρ μᾶν τιμᾶ τὸ δίκαιον φιλαδελφίας νόμῳ πειθομένη θεῷ· καὶ γὰρ διὰ τοῦ ὀρωμένου ἀδελφοῦ ὁ ἀόρατος τιμᾶται θεός· καὶ πρὸς μὲν τοὺς ὁμομητρίους ἀδελφοὺς ὁ λόγος, πρὸς δὲ πάντας τοὺς φιλοχρίστους ἡ γνώμη· καὶ γὰρ ὁ ἅγιος ἡμῶν σωτὴρ καὶ θεὸς ἐκείνους ἔφασκεν ἀδελφοὺς εἶναι, τοὺς οὐχὶ τῇ φύσει κοινωνοῦντας ἀλλήλοις, ἀλλὰ τῇ ἀρίστη πράξει πρὸς τὴν πίστιν συναπτομένους, καὶ τὸ θέλημα ἐκπληροῦντας τοῦ πατρὸς ἡμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

III. Προσαγορεύομεν τὸν κύριον τὸν πρεσβύτερον Φίλιππον καὶ Προκλιανὸν καὶ Διογένην ἅμα τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ· προσαγορεύομεν τὸν κύριον Προκλιανὸν τὸν ἐν τῷ χωρίῳ Φυδελά ἅμα τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ μετὰ τῶν ἰδίων· προσαγορεύομεν Μάξιμον μετὰ τῆς ἐκκλησίας· προσαγορεύομεν Δόμνον μετὰ τῶν ἰδίων, Ἴλην τὸν πατέρα ἡμῶν καὶ Οὐάλην μετὰ τῆς ἐκκλησίας· προσαγορεύω καὶ ἐγὼ Μελέτιος τοὺς συγγενεῖς μου Λουτάνιον, Κρίσπον καὶ Γόρδιον μετὰ τῶν ἰδίων, Ἐλπιδιον μετὰ τῶν ἰδίων, Ὑπερέχιον μετὰ τῶν ἰδίων. 2. προσαγορεύομεν καὶ τοὺς ἐν τῷ χωρίῳ Σαρεῖμ, τὸν πρεσβύτερον μετὰ τῶν ἰδίων, τοὺς διακόνους μετὰ τῶν ἰδίων, Μάξιμον μετὰ τῶν ἰδίων, Ἡσύχιον μετὰ τῶν ἰδίων, Κυριακὸν μετὰ τῶν ἰδίων· προσαγορεύομεν τοὺς ἐν Χαδουθὶ πάντας κατ' ὄνομα· προσαγορεύομεν καὶ τοὺς ἐν Χαρισφώνῃ πάντας κατ' ὄνομα· προσαγορεύω καὶ ἐγὼ Ἀέτιος τοὺς συγγενεῖς μου Μάρκον καὶ Ἀκυλίαν καὶ τὸν πρεσβύτερον Κλαύδιον καὶ τοὺς ἀδελφούς του Μάρκον Τρύφωνα Γόρδιον καὶ Κρίσπον καὶ τὰς ἀδελφάς μου καὶ τὴν σύμβιον μου Δόμναν μετὰ τοῦ παιδίου μου. 3. προσαγορεύω καὶ ἐγὼ Εὐτύχιος τοὺς ἐν Ζιμάροις, τὴν μητέρα μου Ἰουλίαν καὶ τοὺς ἀδελφούς μου Κύριλλον Ροῦφον καὶ Ρίγλον καὶ Κυρίλλαν καὶ τὴν νύμ-

φην μου Βασιλείαν καὶ τοὺς διακόνους Κλαύδιον καὶ Ρουφῖνον καὶ Πρόκλον· προσαγορεύομεν καὶ τοὺς ὑπηρέτας τοῦ θεοῦ Σαπρίκιον (τὸν τοῦ) Ἀμμωνίου καὶ Γενέσιον, καὶ Σωσάνναν μετὰ τῶν ἰδίων. 4. προσαγορεύομεν τοίνυν πάντας ὑμᾶς, οἱ κύριοι ἡμῶν, οἱ τεσσαράκοντα ἀδελφοὶ καὶ συνδέσμοι πάντες Μελέτιος Ἀέτιος Εὐτύχιος Κυρίων Κάνδιος Ἀγγίαις Γάιος Χουδίων Ἡράκλειος Ἰωάννης Θεόφιλος Σισίνιος Σμάραγδος Φιλοκτίμων Γοργόνιος Κύριλλος Σεβηριανὸς Θεόδουλος Νικαλλος Φλάβιος Εἰάνθιος Οὐαλέριος Ἡσύχιος Δομετιανὸς Δόμνος Ἡλιανὸς Λεόντιος, ὁ καὶ Θεόκτιστος, Εὐνοϊκὸς Οὐάλης Ἀκάμιος Ἀλέξανδρος Βικράτιος, ὁ καὶ Βιβιανός, Πρίσκος Σακέρδων Ἐκδικίος Ἀθανάσιος Λυσίμαχος Κλαύδιος Ἰλῆς καὶ Μελίτων· ἡμεῖς οὖν οἱ τεσσαράκοντα δέσμοι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπεγράψαμεν τῇ χειρὶ δι' ἐνὸς ἡμῶν Μελετίου καὶ ἐκυρώσαμεν πάντα τὰ προγεγραμμένα, καὶ ἠρέσθη πᾶσιν ἡμῖν· ψυχὴ δὲ καὶ πνεύματι θεῷ εὐχόμεθα, ὅπως τύχωμεν ἅπαντες τῶν αἰώνιων τοῦ θεοῦ ἀγαθῶν καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν»¹.

(Ἐπεταί συνέχεια)

Πρεσβύτερος ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΠ. ΡΑΜΦΟΣ π. Θ.

1. Ἰδὲ R. Knopf—G. Krüger *Ausgewählte Märtyrerakten*, Tübingen, 1929 σ. 116—119, καὶ ἐν τέλει βιβλιογραφίαν· N. Bonwetsch *Das Testament der vierzig Märtyrer* (Studien zur Geschichte der Theologie und Kirche 1, (1), Leipzig, 1897, 75—80. Σωφρ. Ἐστρατιᾶδου, ἐνθ' ἄν. σ. 76. (Βατοπ. 1088 σ. 105—119).

ΩΜΙΛΕΙ Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ;

«Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» (Ἰω. 12, 23-24)

Εἰς τὸ ἐρώτημα: «Ὁμίλει ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἑλληνικὴν;» —Ναί! ἀπαντᾷ ἀπεριφράστως ὁ καθηγητὴς Ἀλεξάντερ Ρόμπερτς εἰς τὸ σύγγραμμά του: «Βραχεῖα ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ἦτο ἡ γλῶσσα τοῦ Χριστοῦ», ἐκδοθὲν τῷ 1893. Τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Καθηγητοῦ Ρόμπερτς ὑπεστήριξαν καὶ ἄλλοι μελετηταὶ τῆς Βίβλου καὶ τοῦ δημοσίου βίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἶναι γνώμη, ἡ ὁποία βαθύτατα συγκινεῖ ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας καὶ μᾶς καθιστᾷ ὑπερηφάνους ὅτι εἰς τὴν γλῶσσαν ἡμῶν ἐλάλει συνήθως ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς αὐτὴν ἐγράφη ἡ Καινὴ Διαθήκη, ὁ αἰώνιος οὗτος Κώδιξ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. «Πόσον ζηλεύω, ἔλεγεν ὁ πνευματικὸς τῆς Βασιλείας Βικτωρίας Ντήϊν Στάνλεϋ, τὸν ποιμένα τῆς Βοιωτίας! Αὐτὸς ἐννοεῖ, ἄνευ ἰδιαιτέρων σπουδῶν, πολλὰ χωρία καὶ πολλὰς λέξεις τῆς Βίβλου καὶ τῶν Πατέρων, ἐνῶ ἐγὼ ἐδέησα νὰ σπουδάσω ἐπὶ ἔτη πολλὰ διὰ νὰ ἐννοήσω τὰ αὐτὰ χωρία καὶ τὰς ἰδίας λέξεις».

Ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν Καθηγητὴν Ρόμπερτς. Ἰδοὺ τὰ κεφάλαια τῆς ἐπιχειρηματολογίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζει τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὠμίλει τὴν Ἑλληνικὴν:

Α) Ἐν καὶ μόνον λαϊκὸν κείμενον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐκυκλοφόρει μεταξύ τῶν Ἑβραίων, ὅταν ἐδίδασκεν ὁ Ἰησοῦς.

Β) Τὸ κείμενον τοῦτο δὲν ἦτο τὸ ἑβραϊκόν, διότι ἡ ἑβραϊκὴ ἦτο γλῶσσα νεκρὰ διὰ τὸν λαόν.

Γ) Τὸ κείμενον δὲν ἦτο οὔτε ἀραμαϊκόν, διότι δὲν τὸ ἠνείχοντο οἱ Ἑβραῖοι.

Δ) Ἄρα τὸ λαϊκὸν κείμενον τῆς Παλ. Διαθήκης, εἰς τὸ ὁποῖον συχνάκις παρέπεμπεν ὁ Χριστὸς τοὺς ἀκροατὰς του, ἦτο τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον τῆς μεταφράσεως τῶν Ἑβδομήκοντα.

Ὁ Ρόμπερτς ἀναπτύσσει εἰς τὸ σύγγραμμά του τὰ τέσσαρα ταῦτα κεφάλαια τῆς ἐπιχειρηματολογίας του διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἀσφαλὲς συμπέρασμα, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐδίδασκε συνηθέστατα μὲν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, σπανιώτατα δὲ εἰς τὴν Ἀραμαϊκὴν.

Α) Ἐν καὶ μόνον λαϊκὸν κείμενον τῆς Παλ. Διαθήκης: Πλειστάκις, κατὰ τὴν διδασκαλίαν του, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ἀποτεινόμενος εἰς πλήθη ἢ εἰς ἄτομα, ἐρωτᾷ: «Ἐν τῷ Νόμῳ πῶς ἀναγινώσκετε;». «Ἐν τῷ Νόμῳ τί γέγραπται;». «Οὐκ ἀνέγνωτε ἐν ταῖς Γραφαῖς;», καὶ ἡ ἀπάντησις ἐδίδετο ἀμέσως ὑπὸ τοῦ ἴδιου ἢ ὑπὸ τοῦ συνομιλητοῦ του, εἴτε ἐκ στήθους εἴτε ἐκ τοῦ κειμένου. Ἄρα, ὁ κόσμος διαρκῶς παρεπέμπετο καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὰς «Γραφάς», εἰς τὸν «Νόμον», ἦτοι εἰς τὴν Παλ. Διαθήκην, καὶ τοῦτο ἐγίνετο, διότι ἡ νέα διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ ἦτο οὐχὶ «κατάλυσις», ἀλλὰ «πλήρωσις» τῆς Παλ. Διαθήκης. Μία λοιπὸν Βίβλος ἐκυκλοφόρει μεταξύ τῶν μαζῶν. Ποία ἄρα γε νὰ ἦτο ἡ γραπτὴ μορφή καὶ γλῶσσα τῆς Βίβλου ταύτης, ἡ ὁποία ἀπετέλει τὸ ἐγκόλπιον παντὸς συζητοῦντος περὶ τῶν Γραφῶν;

Β) Τὸ κείμενον δὲν ἦτο ἑβραϊκόν: Δὲν ἦτο ἑβραϊκόν, διότι ἡ ἀρχαία, ἡ γνησία Ἑβραϊκὴ γλῶσσα, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Χριστοῦ, ἦτο νεκρὰ διὰ τὸν λαόν, ἀκριβῶς, ὅπως νεκρὰ, μετὰ τινὰς αἰῶνας, κατήνησε καὶ ἡ Λατινικὴ. Ἡ Ἑβραϊκὴ ἔπαυσε, ἀπὸ τῆς ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίας καὶ ἐντεθῆεν, τὰ ὁμιλεῖται καὶ νὰ εὐνοῖται ἀπὸ τὸν ἑβραϊκὸν κόσμον. Ταύτην ἐγνώριζον μόνον οἱ περὶ τὰς Γραφάς ἀσχολούμενοι λόγιοι. Εἰς τὴν Παλαιστίνην, ἐπὶ Χριστοῦ, ὠμιλεῖτο ἡ Ἑλληνικὴ καὶ ἡ Ἀραμαϊκὴ, μίγμα ἑβραιο-συρο-Χαλδαϊκῆς γλώσσης, τὴν ὁποῖαν ἐκόμισαν εἰς τὴν γενέτειράν των οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ τὴν ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίαν των, ἣτις διήρκεσεν 70 ἔτη, ἀπὸ τοῦ 586—516 π.Χ. Ἄρα ὁ λαὸς εὐρίσκετο ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ νὰ ἀναφέρεται ἢ νὰ παραπέμπεται, κατὰ τὰς θρησκευτικὰς συζητήσεις, εἰς κείμενον τῆς Παλ. Διαθήκης, γραμμένον ἑβραϊστὶ. Ἀπλούστατα, διότι δὲν τὸ ἐννόει.

Οἱ Ἑβραῖοι παραδέχονται ὅτι ἤδη, ἕνα αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ, ἡ βιβλικὴ ἑβραϊκὴ γλῶσσα ἔπαυσε νὰ γράφεται, ὡς ἔπαυσε, πολὺ ἀρχαιότερον, καὶ νὰ ὁμιλεῖται. Ὁ ἑβραϊστὴς Ντέ Οὐέττ γράφει ὅτι, μετὰ τὴν εἰς Βαβυλῶνα ἐξορίαν, ἡ

ἑβραϊκὴ ἔπαυσε νὰ ἀκούεται ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξηκολούθει νὰ ἐπιζῆ μόνον ὡς γλῶσσα τῆς μαθήσεως καὶ τῆς φιλολογίας. Τὰ αὐτὰ ὑποστηρίζουν καὶ οἱ ἑβραῖοι Ἐουαλι καὶ Μπλήικ.

Ὁ πασίγνωστος ἑβραῖος ἱστορικός, ὁ Ἰώσηπος (ἐξελληνιστὴς τοῦ Ἰωσήφ, 37—98 μ.Χ.) ἐγνώριζε βαθύτατα τὴν Ἑλληνικὴν καὶ εἰς αὐτὴν ἔγραψε τὴν ἱστορίαν τοῦ ἑβραϊκοῦ ἔθνους—τὴν «Ἑβραϊκὴν Ἀρχαιολογίαν». Αἱ κυριώτεροι πηγαὶ τοῦ συγράμματος τοῦ τούτου εἶναι ἡ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μεταφράσις τῆς Παλ. Διαθήκης ὑπὸ τῶν Ἑβδομήκοντα, ὁ Στράβων, ὁ Πολύβιος. Ἐλάχιστα ἀντλεῖ ἀπὸ τὸ ἑβραϊκὸν πρωτότυπον κείμενον τῆς Βίβλου. Μάλιστα δὲ συνέβη καὶ τὸ ἐξῆς παράδοξον: Ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζε καλῶς τὴν ἑβραϊκὴν, «διέπραττεν, ὡς λέγει ὁ μέγας ἑβραϊστὴς Ρενάν, λάθη χονδροειδῆ!» τὸ αὐτὸ ἔπαθε καὶ ἕτερος διάσημος ἐλληνιστὴς ἑβραῖος συγγραφεὺς, ὁ Φίλων, ἀκμάσας περὶ τὰ 25—50 μ.Χ. Ἐὰν λοιπὸν ἑβραῖοι τὴν ἐθνικότητα καὶ τὸ θρησκευμα λόγιοι, ὡς ὁ Ἰώσηπος καὶ ὁ Φίλων, δὲν ἐγνώριζον καλῶς τὴν γλῶσσαν τῶν προγόνων των, πῶς ἦτο δυνατόν νὰ τὴν γνωρίζῃ ὁ πολὺς λαὸς καὶ πῶς, συνεπῶς, ἦτο δυνατόν εἰς μίαν τοιαύτην νεκρὰν γλῶσσαν νὰ ἀναφέρεται ἢ νὰ παραπέμπεται, ὡς ἄκις συνωμίλει μὲν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν; Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐφώνει εἰς τοῦ Σταυροῦ: «Ἥλι, Ἥλι, λαμὰ σαβαχθανί!»—καίτοι ἐφώνει τὸν κα' ψαλμὸν ἑβραϊστὶ—ἐν τούτοις οἱ περὶ τὸν Σταυρὸν ἐστῶτες δὲν τὸν ἐνόησαν, καὶ ἐνόμισαν ὅτι ἐπικαλεῖται... τὸν Ἥλιον! Ἄρα, τὸ κείμενον τοῦ λαοῦ δὲν ἦτο ἑβραϊκόν.

Γ) Δὲν ἦτο καὶ Ἀραμαϊκόν: Οὐδεὶς ἰσχυρὸς ποτὲ ὅτι ὑπῆρχεν ἐν κείμενον τῆς ὅλης Παλ. Διαθήκης ἀραμαϊστὶ. Τμήματα μόνον τοῦ Δαυιδ καὶ τοῦ Ἐσδρα ἐγράφησαν ἀραμαϊστὶ. Βεβαίως, ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω, ὁ ἑβραϊκὸς λαὸς, μετὰ τὴν ἐκ Βαβυλῶνος παλινῴστησίν του εἰς Παλαιστίνην τῷ 516 π.Χ., ἔφερε μαζὺ του καὶ τὴν ἀραμαϊκὴν. Εἰς αὐτὴν πιθανὸν νὰ ἐγίνοντο καὶ αἱ προφορικαὶ λαϊκαὶ θρησκευτικαὶ συζητήσεις, ἀλλὰ τὸ γραπτὸν κείμενον τῆς Παλ. Διαθήκης, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρετο ὁ Χριστὸς ἢ παρέπεμποντο οἱ ἀκροαταὶ του, δὲν ἦτο γραμμένον ἀραμαϊστὶ. Ὑπῆρχε μόνον μία μετάφρασις τοῦ βιβλίου τοῦ Ἰώβ εἰς τὴν ἀραμαϊκὴν, μάλιστα δὲ μετὰ σχολίων, καὶ ἐκαλεῖτο «Ταργκούμ», ὅ ἐστι «Μετάφρασις», ἀλλὰ τὴν μετάφρασιν ταύτην ἀπεστρέφοντο αἱ ἰουδαϊκαὶ θρησκευτικαὶ ἀρχαί. Καθ' ἃ δὲ ἀναφέρει ὁ διάσημος Ταλμουδιστὴς Ντόιτς, ὁ μέγας ἑβραῖος διδάσκαλος Γαμαλιήλ ὁ Πρεσβύτερος, ἐπίλεκτον μέλος τοῦ Σανχεδριν (τοῦ Συνεδρίου) καὶ διδάσκαλος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἀκμάσας περὶ τὸ 30—40 μ.Χ., ἀπεκήρυξεν ἐπισημως τὸ ἀραμαϊκόν «Ταργκούμ» καὶ διέταξε νὰ ταφῆ ὑπὸ τὴν γῆν.

Ἐνταῦθα ἐπιτραπήτω μοι νὰ ἐξηγήσω τὸ διατὶ δὲν τὸ ἔκαυσεν, ἀλλὰ διέταξε νὰ ταφῆ ὑπὸ τὴν γῆν: Ἀπλούστατα, διότι τὸ βιβλίον τοῦ Ἰώβ

ἀναφέρει πολλαχού τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς οἰονδήποτε χαρτίον εἶναι γραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τὸ χαρτίον αὐτὸ δὲν πρέπει οὔτε νὰ σχίζεται, οὔτε νὰ πατήται, ἀλλὰ πρέπει νὰ θάπτεται. Καὶ τώρα ἀκόμη, οἱ Μουσουλμάνοι, οἱ μὴ γνωρίζοντες ἀνάγνωσιν, ἂν καθ' ὁδὸν ἴδουν χαρτίον «παντὶ ἀνέμῳ φερόμενον», τὸ περισυλλέγουν εὐλαβῶς καὶ τὸ θάπτουν ἢ τὸ χώνουν εἰς κάποιον ὀπήν τοίχου, ἐκ φόβου μήπως ἐπάνω εἰς τὸ χαρτίον αὐτὸ εἶναι γραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ πατηθῆ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων!

Καὶ τώρα ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ θέμα μας.

Ὁ Ἰώσηπος οὐδαμοῦ τῆς «Ἑβραϊκῆς Ἀρχαιολογίας» του ἀναφέρει τὴν ὑπαρξίν ἀραμαϊκοῦ κειμένου τῆς Παλ. Διαθήκης, ἀπ' ἐναντίας δὲ σαφῶς μνημονεύει τὴν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μετάφρασιν τῆς Πεντατεύχου καὶ συχνάκις ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μετάφρασιν τῶν Ἑβδομήκοντα.

Ἐὰν δὲ ὅπωςδήποτε ὑφίστατο ἐν τοιοῦτον κείμενον ἀραμαϊστί, ἦτο ποτε δυνατόν νὰ μὴ τὸ παρέθετεν ὁ Ὁριγένης εἰς τὸ μέγα κριτικὸν καὶ συγκριτικὸν του ἔργον: «Τὰ Ἑξαπλά»; Ἀφ' οὗ λοιπὸν διὰ τῶν ἀνωτέρω ἀπεδείχθη α) ὅτι ὑπῆρχεν ἓν μόνον λαϊκὸν κείμενον τῶν «Γραφῶν», εἰς ὃ ἀνεφέρετο καὶ παρέπεμπε τοὺς ἀκροατὰς του ὁ Χριστός, β) ὅτι τὸ κείμενον τοῦτο δὲν ἦτο τὸ ἑβραϊκόν, γ) ὅτι δὲν ἦτο κἂν ἀραμαϊστί,—τότε, εἰς ποῖαν ἀρά γε γλώσσαν νὰ ἦτο συντεταγμένον τὸ κείμενον τοῦτο;

Δ) Ἦτο ἡ Ἑλληνικὴ μετάφρασις τῶν Ἑβδομήκοντα: Ναι, λέγει ὁ Καθηγητὴς κ. Ρόμπερτς.

Γνωστὸν τυγχάνει ὅτι ὁ Μ. Ἀλέξανδρος, ὁ ἀπὸ Μκεδονίας μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ καὶ Γάγγου ἐξαπλώσας τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν καὶ διδάσας τὴν Ἑλληνικὴν γλώσσαν, ὑπῆρξεν ὁ ἀθάνατος θεμελιωτὴς τῆς Ἑλληνιστικῆς περιόδου, καθ' ἣν ἡ Ἑλληνικὴ ἦτο ἡ κυρίως ὀμιλουμένη γλώσσα καθ' ὅλην τὴν Ἑγγὺς καὶ τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Αἰγύπτου τῶν Πτολεμαίων Ἑλλήνων βασιλέων, διαδόχων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ἐγνώριζον καὶ ὠμίλουν μόνον τὴν Ἑλληνικὴν, καὶ συνεπῶς δὲν ἠδύναντο νὰ ἐννοήσουν τὸ ἑβραϊκὸν κείμενον τῶν Γραφῶν. Δι' ὃ ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος (285 - 247 π.Χ.) ἀπετάθη πρὸς τὸν ἐν Ἱεροσόλυμοις Ἀρχιερέα Ἐλεάζαρον καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ τὴν ἀποστολὴν τοῦ γνησίου ἑβραϊκοῦ κειμένου τῆς Βίβλου καὶ ἀνδρας—ἑβραῖους ἑλληνοιστὰς—ἱκανοὺς νὰ τὸ μεταφράσουν εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Ὁ Ἐλεάζαρος ἀπέστειλεν εἰς τὸν Πτολεμαῖον ἐν ἀντίγραφον ἑβραϊστί τῆς Π. Διαθήκης καὶ 72 ἑβραῖους ἑλληνοιστὰς, ἐξ δηλ. ἀπὸ ἐκάστην τῶν 12 φυλῶν τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ. Οὗτοι, ἐλθόντες εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ τοποθετηθέντες ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου εἰς τὴν νῆσον Φάρογ, κατήρτισαν ὁμογνωμόνως τὴν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μετάφρασιν τῆς Π. Διαθήκης, γνω-

στὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Μετάφρασις τῶν Ο'».

Αὕτη λοιπὸν ἡ Μετάφρασις τῶν Ἑβδομήκοντα ἐκκυκλοφόρει μετὰ τὸν λαὸν καὶ ἐν Παλαιστίνῃ, καὶ εἰς αὐτὴν παρέπεμπε διαρκῶς ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀκροατὰς του. Αἱ ἐν τοῖς Ἀποστόλοις καὶ τοῖς Εὐαγγελίοις γινόμεναι εἰς αὐτὴν παραπομπαί—αἱ πλεῖστοι αὐτολεξεῖ—ἀνέρχονται εἰς 278. Ἐξ αὐτῶν αἱ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἶναι 87. Καὶ τὸ μὲν κείμενον ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο Ἑλληνικόν εἰς ποῖαν ὅμως γλώσσαν συνήθιζε τὰ ὀμιλῆ ὁ Χριστός;

Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν! ἀπαντᾷ ὁ Ρόμπερτς.

Ὁ Ἰησοῦς ἐγνώριζε τὴν Ἑλληνικὴν, ὅπως τὴν ἐγνώριζον καὶ οἱ ἄπλοῖ, οἱ ἀλιεῖς τὸ ἐπάγγελμα Μαθηταί του, καὶ ὅλοι οἱ συντοπιταί του, ἰδίᾳ τῆς Γαλιλαίας τῶν Ἑθνῶν. Ἦτο κατ' ἐξοχὴν Γαλιλαῖος, γλώσσα δὲ κατ' ἐξοχὴν τῆς Γαλιλαίας ἦτο ἡ Ἑλληνικὴ. Ἐὰν δὲ ποῦ τῶν Εὐαγγελίων ὁ Ἰησοῦς φέρεται χρησιμοποιεῖν φράσεις ὡς τὸ «Ἥλι, Ἥλι, λαμὰ σαβαχθανί;»—«Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες;»—ἢ «Ταλιθά κοῦμι»—«Τὸ κοράσιον, ἐγείρου»—(Μάρκος δ, 41), καὶ τοῦτο ἀκριβῶς, λέγει ὁ Ρόμπερτς, ἔρχεται νὰ ἐπικυρώσῃ τὸ γεγονός ὅτι ὁ Ἰησοῦς συνηθέστατα μὲν ὠμίλει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, λίαν δὲ ἐκτάκτως εἰς τὴν ἑβραϊκὴν ἢ εἰς τὴν ἀραμαϊκὴν, καὶ διὰ νὰ τὰς ἐπισημάνουν οἱ Εὐαγγελισταί, τὰς μετέδωκαν ὅπως ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ. Ἄλλωστε πῶς ἦτο δυνατόν οἱ μὲν Μαθηταί—οὐχὶ πάντως ἀνωτέρως μορφώσεως ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν—νὰ ἐδίδασκον καὶ νὰ ἔγραφον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, νὰ τὴν ἠγνόει δὲ ὁ Διδάσκαλός των, ὁ Χριστός;

«Νῦν ἐδοξάσθη ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου».

Πλήθη λαοῦ παρηκολούθουν τὸν Ἰησοῦν διδάσκοντα ἢ θαυματουροῦντα. Ὡς βασιλέα, ἐν ἀλαλαγμοῖς καὶ μετὰ βαΐων τὸν ὑπεδέχθησαν ὅτε εἰσῆρχετο εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ὅμως νέφος μελαγχολίας ἐκάλυπτε τὸ πρόσωπόν του, καὶ προαίσθημα θανάτου διακατεῖχεν αὐτόν. Καὶ τότε μόνον—ἴσως διὰ τελευταίαν φορὰν—ἐσκίρτησεν ἐκ χαρᾶς ἢ καρδίας του καὶ ἐπέισθη ὅτι θὰ εὐδοκιμήσῃ τὸ μέγα ἔργον Του, ὅταν οἱ εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβάντες Ἕλληνες εἶπον εἰς τοὺς μαθητὰς του Φίλιππον καὶ Ἀνδρέαν: «Θέλουμεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν».—«Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῆ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου» ὑπῆρξεν ἡ ἐν ἀγαλλιάσει ἀπάντησις τοῦ Χριστοῦ.

Ἔθνος, οἷον τὸ Ἑλληνικόν, ἐκ τῆς διανοίας τοῦ ὀποίου ἐξεκολάφθησαν τὰ ὑψιπέτεστερα ἰδεώδη καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ὀποίου ἐξεπορεύθη ἡ γλώσσα τῶν θεῶν τοῦ Ὀλύμπου καὶ ἡ γλώσσα τοῦ Θεοῦ τῆς Χριστιανωσύνης καὶ τῶν Μαθητῶν αὐτοῦ. Ἔθνος, οἷον τὸ ἡμέτερον, τὸ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον μηδενὸς ἄλλου ἔθνους ὑποληφθὲν εἰς ἀγῶνας καὶ θυσίας ὑπὲρ τῶν ὠραιότερων ἰδανικῶν—τὸ Ἔθνος τοῦτο δικαιούται μετὰ παρρησίας νὰ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐπίζηλος ποιμαντορία.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας, ἐξαίρουσα ὡς πλουσίαν καὶ καρποφόρον τὴν δρασίαν τοῦ εὐτυχήσαντος νὰ συμπληρώσῃ τὸ τεσσαρακοκονταετὲς τῆς ἀρχιερατείας στάδιον Σεβασμωτάτου Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, ἀνεσκόπησε νοερώς μίαν πεπνυγκωμένην καὶ ἀκάματον ἱεραρχικὴν δραστηριότητα, συνεχιζομένην καὶ κατὰ τὰ προεσβυτικά ἐτη μεθ' ὅσης ἀκρίμων σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ρωμαλιδιότητος ὡς καλὸς ποιμὴν ἡ Α. Σεβασμωτῆς ἠγωνίζετο ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν ἐπιτάξεων ὑπὲρ τοῦ καθ' ὄλον καλοῦ κατὰ τὴν τῆς ἀνθηρῶς ἡλικίας ἀρχιερατικὴν διακονίαν. Καὶ διὰ νὰ περιορισθῇ ὁ λόγος εἰς μόνην τὴν Λέσβον, τὰ οὐ μόνον διὰ τὸ ποιμνιον τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐπαρχίας, ἀλλὰ καὶ δι' ὀλόκληρον τὸν λαὸν τῆς νήσου τόσο ἐυεργετικὰ μνημεῖα τῆς κοινωνικῆς τοῦ ἱεράρχου προνοίας, ὅφουνται περιφανῆ τεκμήρια μᾶς ἐπιζήλου ποιμαντορίας, ἧς ἐπ' ἀγαθῶ τῆς Ἐκκλησίας πληθύνει Κύριος τὰ ἔτη ἐν ὑγείας ἀκμῇ.

Ἐπιζήλος Σπυριδῶν (+).

Τῇ 8 Ἰσταμένου μηνὸς ἠγγέλθη ἐξ Ἀρτης ἡ πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ ἐπὶ τρεῖς καὶ πλέον δεκαετηρίδας θεοφιλῶς ποιμάναντος τὴν ἐπαρχίαν Ἀρτης κυροῦ Σπυριδῶνος Γυνάκα. Ὁ ἀειμνηστὸς ἱεράρχης μετὰ τὴν ἐκ τῆς κατὰ Χάλκην ἱεράς Θεολογικῆς Σχολῆς ἀποφοίτησιν τοῦ προσηλυθῆναι εἰς τὴν διακονίαν πρῶτον μὲν τῆς Μητροπόλεως Πελαγονείας, εἶτα δὲ τῆς τῶν Ἰωαννίνων, προσέφερε κατόπιν τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείας ὡς πατριαρχικὸς ἐν Καίρῳ Ἐπίτροπος, μεθ' ἱκανὴν δ' εὐδόκιμον ἐκαὶ ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐθνικὴν δρασίαν ἠθέλησε νὰ ἐπεκτείνῃ αὐτὴν καὶ ἐν τῷ ἑλληνικῷ στρατῷ ὡς Ἱεροκήρυξ τῆς Β' Μεραρχίας. Τοὺς δαφιλεῖς καὶ ἐμπνευσμένους αὐτοῦ καμάτους ὑπὲρ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς οἰκοδομῆς τῶν ἐστρατευμένων τῆς πατρίδος τέκνων καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοικητικὴν πείραν ἐκτιμῶσα ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία ἔταξεν αὐτὸν τῷ 1912 ἐπὶ τὴν ἀρχιερατικὴν ποιμαντορίαν τῆς ἐπαρ-

.....
εῖτη, ὡς ἄλλος Παῦλος, ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου τῶν Μεγάλων τῆς Γῆς:

«Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης Στέφανος».

Ἄλλὰ μήπως δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐμπνῆ καὶ νὰ μᾶς παρηγορῇ καὶ ὁ μηδέποτε διαψευσθεὶς χρησμός τοῦ Μαντείου περὶ τῆς αἰωνιότητος τῆς φυλῆς μας: «Δύναι δ' οὐ θέμις;».

ΛΕΩΝ. ΙΑΣΟΝΙΔΗΣ
Βουλευτῆς Θεσσαλονικῆς

Σ. Ε. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι, ἀφ' ἧς ἐξεδόθη τὸ σύγγραμμα τοῦ Ρόμπερτς, οἱ εἰδικῶς ἀσχοληθέντες περὶ τὸ ζήτημα τῆς γλώσσης, ἦν ὠμίλει ὁ Κύριος εὐαγγελιζόμενος τὸν λαόν, ἤχησαν εἰς τὴν γνώμην, ὅτι αὕτη ἦτο ἡ τότε ἐπιχωριάζουσα ἐν Παλαιστίνῃ ἀραμαϊκῆ, ἡ «Ἐκκλησία» δέχεται εὐχαρίστως οἰανδῆποτε ἐπὶ τοῦ θέματος ἐπιστημονικὴν συμβολήν.

χίας Ἀρτης, ἦν ἐπὶ μακρὸν διαποιμάναν ἐν ἀνυστάκτῳ ὑπὲρ τοῦ ἐμπεισιτευμένου αὐτῷ ποιμνίου μερίμνη, ἀπὸ τῶν ἐτῶν τῆς ξενικῆς κατοχῆς ὑπέστη δεινὴν καταπόνησιν μέχρι πλήρους, ἐξανίλησεως τῶν δυνάμεων.

Κύριος ὁ Θεὸς τάξει τὴν ψυχὴν τοῦ μεταστάντος ἱεράρχου ἐν ταῖς τῶν δικαίων σκηναῖς.

Ἡ μεγάλη παρακαταθήκη.

Ἦρχισαν, λοιπόν, νὰ καταφθάνουν εἰς ἀσφαλέστερα μέρη ὅσα παιδιά τῆς ὑπαίθρου κινδυνεύουν νὰ καταστοῦν θύματα τῆς ξενικῆς ἐπιβουλῆς, καὶ με ἀνοικτὰς ἀγκάλας τὰ ὑποδέχεται ἡ στοργὴ τοῦ λαοῦ ὡς τὴν πολυτιμότεραν ἐθνικὴν ἡμῶν παρακαταθήκην. «Μεγάλην παρακαταθήκην ἔχομεν τὰ παιδιά—λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος—. Φροντίζομεν τοῖνυν αὐτῶν καὶ πάντα ποιῶμεν, μὴ ὁ ποιητὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἀφέληται». Ἐξόχως συγκινητικὴ εἶνε ἡ τῶν ἐξω τοῦ κινδύνου συνομιλήκων τῶν πρὸς τὰ προσφυγόπουλα ἀλληλέγγυος τρυφερότης, ἡμᾶς θαδάσκουσα τοὺς ἐνήλικας τὸ ἐπιτακτικὸν πρὸς τὴν ἀνήλικον προσφυγίαν καθήκον.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εἰς τὴν καὶ πρὸς τὴν Α. Σ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καντερβουρίας διάβιβασθεῖσαν τηλεγραφικὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν διὰ τὴν ἀπαγωγὴν τῶν ἐλληνοπαίδων διαμαρτυρίαν ἐλήφθη ἐκ Λονδίνου ἡ ἀκόλουθος ἐπιστολή:

OLD PALACE
CANTERBURY

30 Μαρτίου 1948

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα Δαμασκηνῶν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν

ΑΘΗΝΑΣ—ΕΛΛΑΔΑ

Ἀγαπητὴ Ἀρχιεπίσκοπε,
Πολυαγαπημένε ἐν Χριστῷ Ἀδελφέ,

Ἀντίγραφον τοῦ ὑμετέρου τηλεγραφήματος τῆς 16ης Μαρτίου πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν διεβίβασθη πρὸς ἐμὲ ὡς πρὸς ἕνα ἐκ τῶν Προέδρων τοῦ Συμβουλίου, καὶ σπεύδω νὰ γράψω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα καὶ νὰ διαβεβαιώσω Ἀδελφὲ, ὅπως καὶ τὴν Ὑμετέραν Ἐκκλησίαν, διὰ τὴν βαθύτατην συμπάθειαν ὄλον τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ τῆς χώρας μας.

Ἔχον ἤδη ἀναγνώσει εἰς τὸν Τύπον τὴν βίαιαν ἀπαγωγὴν ἐλληνοπαίδων μακρὰν τῶν ἐσθίων τῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῶν καὶ ἄλλας ἀποτροπιαστικὰς ἐπιπτώσεις, εἰς ἃς ἀναφέρεται τὸ Ὑμέτερον τηλεγράφημα. Τοιαῦται πράξεις μᾶς πληροῦν φρίκης καὶ λύπης. Ἀποτιλοῦν ὕβριν πρὸς τὸν Θεόν καὶ αἰσχύνουν τὸν ἄνθρωπον. Εἶθε ὁ Θεός, ἐν τῇ εὐσπλαγγίᾳ Του, νὰ ὑποστηρίξῃ τὸν λαόν Σας εἰς τὰς μεγάλας συμφοράς του καὶ νὰ θέσῃ τέρατα εἰς τὰ δεινὰ Σας.

Εἶμαι ἐντῆς πληροφροῦμενος, ὅτι τὸ Γμῆμα Ἀνοικοδομήσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τὸ τῆς Χριστιανικῆς Ἀνοικοδομήσεως ἐν Ἐδρῶν ἐπαναλαμβάνουν τὰς προσπάθειάς των νὰ βοηθήσουν ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἰδίως ἐκεῖνα τὰ μέλη τῆς, ἅτινα ἠνυγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς ἐστίας των. Τοῦτο εἶναι μία εὐλογητὴ ἀπόδειξις τῆς ἀδελφικῆς συμπαιθείας καὶ ἀγάπης, ἧς μᾶς συνδέει.

Παρακαλῶ δεχθῆτε τὰς προσευχὰς μου καὶ τὰς εὐχαριστίας εὐχὰς διὰ μίαν ταχεῖαν ἀποκατάστασιν εἰρήνης καὶ εὐτυχίας ἐν Ἑλλάδι. Εἶθε ὁ Θεός νὰ εὐλογῇ Ὑμᾶς, τὴν Ἐκκλησίαν Σας καὶ τὸν λαόν Σας.

Ὁ ἀγαπῶν Ὑμᾶς ἀδελφὸς ἐν Χριστῷ
ΡΟΔΕΦΡΙΓΟΣ ΚΑΝΤΕΡΜΠΟΥΡΥ

— Τὸ Ὑπουργεῖον Ὁρθοπευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας διεβίβασε πρὸς τὰ Μητροπολιτικά Συμβούλια τῆς Ἐπικρατείας καὶ τὰς Ἐπισκοπὰς τοῦ Κράτους τὴν ἀκόλουθον ἐγκύκλιον:

Ἀριθ. Πρωτ. 24602 Ἀθῆναι τῆ 30-3-48
 Ἐν συνεχείᾳ τῶν ἐπ' ἀριθ. 57904)29-9-45 καὶ 9084)31-1-46 ἡμετέρων πρὸς ὑμᾶς ἐγκυκλίων δι' ὧν ἐξητήθη ἡ ἀποστολὴ ἡμῖν τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου 539)1945 (ἀρθ. 15) περὶ συντάξεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Ὁρθοδ. Ἐφημ. Κλήρου τῆς Ἑλλάδος κλπ. ἀναγκαιούτων σιγισίων πρὸς ἔκδοσιν τῶν ἐπὶ τοῦ Νόμου τούτου προβλεπομένων Διαταγμάτων συγχωνεύσεως ἐνοριῶν, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν ὑμᾶς καὶ αὐτὴς ὅπως ἀποστείλητε ἡμῖν (Γεν. Δισιν Ὁρθοπευμάτων) τὸ δυνατόν ταχύτερον λεπτομερῆ κατάστασιν τῶν συγχωνευτέων ἐνοριῶν τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μετ' ἀκριβοῦς ἀναγραφῆς τόσο τοῦ ὀνόματος τῆς συγχωνευομένης ἐνορίας, ὅσον καὶ τοῦ τῆς ἐνορίας εἰς ἣν αὐτὴ συγχωνεύεται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθ. 15 τοῦ μνημονευθέντος Νόμου.

Ὁ Ὑπουργὸς
 Ἀ. Παπαδήμος

Πρὸς δὲ τὰ Μητροπολιτικά Συμβούλια τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τὸ ἐξῆς ἔγγραφον:

Κατόπιν τῶν ἐπ' ἀριθ. 90605)20-10-47, 96634)11-11-47 καὶ 110021-17-12-1947 ἡμετέρων ἐγκυκλίων, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν καὶ αὐτὴς ὅπως ἀποστείλητε ἡμῖν τὸ δυνατόν ταχύτερον τὰ ἀντίγραφα τῶν ἡμετέρων ἀποφάσεων περὶ μισθολογικῆς ἀνακατατάξεως τῶν Ἐφημεριῶν τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὡς καὶ κεκρωμένα ἀντίγραφα τῶν τίτλων σπουδῶν ἐνάστου, βάσει τῶν ὁποίων ἐγένετο ἡ ἀνακατάταξις εἰς ἀνωτέραν μισθολογικὴν κατηγορίαν.

Ὁ Ὑπουργὸς
 Ἀ. Παπαδήμος

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἀποστολικὴ Διακονία. Κατόπιν προτάσεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Καρυστίας καὶ ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου διωρίσθη βοηθὸς Ἱεροκλήριος τῆς Μητροπόλεως ταύτης ὁ κ. Κων. Ἰωαννίδης, πτυχιούχος Θεολογίας.

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον εὐχαρίστως ἔλαβε γνῶσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεσσηνίας ἐκδιδόμενον φύλλον ὑπὸ τὸν τίτλον: «Κυριακὰ Λόγια», ὡς ὄργανον τῆς Ἀποστ. Διακονίας Μεσσηνίας.

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ἐκδώσῃ ὡς ἐνθύμιον καλλιτεχνικὴν εἰκόνα τοῦ Κυρίου ἐγχρωμον πρὸς διανομὴν εἰς τοὺς μαθητὰς. Παρακαλοῦνται οἱ Σεβ. Ἱεράρχαι ὅπως ἐγκαίρως ἀποστείλωσιν τὰς παραγγελίας εἰς τὴν Ἀποστ. Διακονίαν. (Τιμὴ ἐκάστης εἰκόνης δρχ. 100).

Ἐξεδόθη τὸ ἐπ' ἀριθ. 7 φυλλάδιον τῆς «Φωνῆς τῆς Ἀποστ. Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ὑπὸ τὸν τίτλον: «Στὸ Μαχόμενον Ἑλληνόπουλο», ὅπερ ἐκτυπώθη εἰς 200.000 ἀντίτυπα ἤρχισε διανεμόμενον διὰ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ τῆς Ὁρθοπευτικῆς ὑπηρεσίας τοῦ στρατοῦ.

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀποστ. Διακονίας ἀπεφάσισεν τὴν ἔκδοσιν βιβλίου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσοστόμου ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰ. Χριστὸς τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τοῦ ἠθικοῦ βίου» ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος.

Ἐνεκα τῆς ἐκ μέρους τοῦ στρατοῦ μεγάλης ζητήσεως τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας, δεομένης, ἥτις τὸ πρῶτον ἐξετυπώθη εἰς 150.000 ἀντίτυπα, τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως ἐκτυπώσῃ ἑτέρας 150.000 πρὸς διανομὴν εἰς τὸν Στρατόν, τὸν Στόλον καὶ τὴν Ἀεροπορίαν.

Κατόπιν προτάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστ. Διακονίας καὶ ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου παρετάθη ἐπὶ ἔν ἐτι ἐξάμηνον ἢ ἀνάθεσις τῆς

Γεν. Διευθύνσεως τῆς Ἀποστ. Διακονίας εἰς τὸν μέχρι τοῦδε Γεν. Διευθυντὴν Καθηγητὴν κ. Β. Βέλλαν.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἔτους ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου περὶ Ἀποστ. Διακονίας Νόμου ὁ Γεν. Διευθυντῆς ὑπέβαλεν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον περὶ τῶν πεπραγμένων τῆς Ἀπ. Διακονίας ἔκθεσιν (11 Ἀπριλίου 1949—31 Μαρτίου 1948), ἥτις ἐκτυπομένη θέλει διανεμηθῆ.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐπὶ τῇ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ μεσοῦτος μηνὸς συμπληρώσει ἔτους ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Β', ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ ἐτελέσθη τὸ ἐτήσιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ μνημόσυνον χοροστατόντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου περιεστριχισμένου ὑπὸ πάντων τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου. Παρίσταντο ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Παῦλος μετὰ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, πάντα τὰ μέλη τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, τὸ προσωπικὸν τῆς βασιλικῆς Αὐλῆς, ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως, τὸ διπλωματικὸν σῶμα, αἱ πολιτικαὶ καὶ αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαί, ἀντιπροσωπεῖται τῶν σωματείων. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ μνημοσύνου οἱ Σεβ. Μητροπολίται Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος καὶ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος μετέβησαν μετὰ τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν μελῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας εἰς Τατόιον, ἔνθα ἐψάλη ἐπὶ τοῦ ταφου τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Τρισάγιον.

Τῇ παραμονῇ τοῦ μνημοσύνου (31 Μαρτίου) ἐν τῷ «Παρνασσῷ» ἐτελέσθη τὸ πόλιτικὸν τοῦ Γεωργίου Β' μνημόσυνον, καθ' ὃ ὠμίλησε περὶ τοῦ ἐκλιπόντος Βασιλέως ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Γενικός Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας κ. Γεώργιος Οἰκονόμου μετὰ βραχείαν εἰσήγησιν τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου κ. Ἰππ. Καραβία. Τὴν ὀμίλιαν παρηκολούθησε καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος.

—Τῇ 2 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ Α. Μ. ἐδέχθη ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Α. Ε. τοῦ Πρεσβευτοῦ τῆς Κίνας, τῇ δὲ παρελθούσῃ ἑβδομαδί τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Ἑλβετικοῦ Ἐρ. Σταυροῦ κ. Ντὲ Φίσερ, τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς κ. κ. Ἀρ. Κούζην καὶ Ἰω. Πολίτην, τὸν ἐψηφισμένον Μητροπολίτην Κυρηνείας Ἀρχιμ. Κυπριανὸν Κυριακίδην, καὶ ἄλλους κληρικοὺς καὶ διαφόρους ἐπιτροπὰς.

—Τῇ 10 ἱσταμένου ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἐν ἀγίοις Ἱερομάρτυρος Γρηγορίου Ε' Πατριάρχου ΚΠόλεως, τοῦ ἀπαχθισθέντος τῶν 1821, οὗ ἐν τῷ ἱερῶν λείψανον τυγχάνει ἀποτεθησαυρισμένον ἐν τῷ Καθεδρικῷ ναῷ, ἡ Α. Σ. ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κεφαλληνίας κ. Γερμανὸς ἐτέλεσεν ἐν αὐτῷ, μεσῶ εὐσεβοῦς ἐκκλησιασματος, τὴν θείαν μυσταγωγίαν.

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι

Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος

Γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Καρδίτσης, ὅτι ἡ 25 Μαρτίου ἐωρτάσθη ἐκεῖ πανδήμως. Ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ παρισταμένων τοῦ Νομάρχου κ. Σ. Διμηρτσάκη, τοῦ Ταξιάρχου κ. Σ. Πρόκου, τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ταξιαρχίας Ἐθνοφρουρῶν κ. Ζ. Νόμπελι, τοῦ Δημάρχου κ. Χατζημήτρου καὶ τῶν λοιπῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, χοροστατόντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ἰεζεκιὴλ ἐτελέσθη δοξολογία, καθ' ἣν ὠμίλησαν ὁ τε Μητροπολίτης καὶ ὁ Γυμνασιάρχης κ. Γούλας.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς δοξολογίας ἡγουμένου τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐξῆλθον ὄλοι εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ ναοῦ, ἔνθα μετὰ κατάλληλον προσφώνησιν ἡ Α. Σ. ἀπεκάλυψε τὴν προνοία αὐτῆς δι' ἐράνου κατασκευασθεῖσαν προτομὴν τοῦ ἑθνομάρτυρος Ἱεράρχου Διονυσίου τοῦ Σκυλοσόφου, ἱστορήσας τὰ δύο ἐπαναστατικὰ κινήματα τοῦ Διονυσίου τοῦ 1601 καὶ τοῦ 1611, τὰ μετὰ τὴν ναυμαχίαν τῆς Ναυπάκτου, καθ' ἣν ἠττήθησαν οἱ τούρκοι ἀπὸ πληρώματα ἑλληνικὰ ὁ Διονύσιος ἔπεσεν ἐνδόξως εἰς τὸ Σπήλαιον τῶν Ἰωαννίνων. Κατόπιν μετέβησαν ἀπαντες εἰς τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν, ἔνθα παρήλασαν ὁ

στρατός, οἱ ἀνάπηροι, τὰ σωματεῖα καὶ αἱ σχολαί. Τὴν ἑσπέραν ἐφωταγωγῆθη ἡ πόλις καὶ ἐγένετο μεγαλοπρεπὴς λαμπαδοφορία.

Μητρόπολις Ἐδέσσης—Πέλλης

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου καὶ ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνεχάρησαν δι' εἰδικῶν γραμμάτων καὶ ἠχάριστῶσαν τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Παντελεήμονα διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀξίαν ἐκπροσώπῃσιν τῶν οἰκείων Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ ἐν Ὁσλῶ τῆς Νορβηγίας Παγκοσμῶ Συνεδρίῳ τῆς Χριστιανικῆς Νεολαίας καὶ δι' ὅσα ἀγαθὰ καὶ καλὰ ἢ Σεβασμιότης του ἐπέτελεσε διὰ τῆς ἐν τῷ Συνεδρίῳ ἐκείνῳ παραστάσεως καὶ συμμετοχῆς αὐτοῦ.

Μητρόπολις Φθιώτιδος

Καθ' ἃ γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Λαμίας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ἀμβρόσιος ἀπαλλαγεί τῶν συνοδικῶν αὐτοῦ καθηκόντων καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὴν ἔδραν του, ἐνέτεινεν ἀπάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις διὰ μίαν πλήρη καὶ ὀργανωμένην θρησκευτικὴν καὶ πνευματικὴν κίνησιν. Καὶ πρῶτον μὲν ἐμερίμνησεν ὅπως διορισθῶσιν ἐν τῇ δεινοπαθοῦσῃ ἐπαρχίᾳ του δύο τῶν δοκιμωτέρων Ἱεροκηρύκων, ὁ Παν. Ἀρχιμ. Ἰωάννης Μακρόπουλος καὶ ὁ Ἱερολ. Διάκονος Γεώργιος Παυλίδης, πρὸς πληρεστέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ποιμνίου του. Ἐκτοτε κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς λοιπὰς ἑορτὰς εἰς τοὺς ναοὺς τῆς Λαμίας κηρύττουσιν ἐκ περιτροπῆς, πλὴν τοῦ Σεβασμιωτάτου, καὶ οὗτοι, ὡς καὶ ὁ κληρικὸς καθηγητὴς τῆς ἐν Λαμίᾳ λειτουργούσης Ἐκκλ. Σχολῆς Ἀρχιμ. Ἀνδρέας Παντολέοντος, πλὴν δὲ τῶν πρῶτῶν κηρυγμάτων γίνεται καὶ ἀπογευματινὸν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ναόν. Δεύτερον δὲ ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ θεῖον κήρυγμα ἡ Α. Σ., ἀποδίδουσα ἰδιόζουσαν σημασίαν εἰς τὴν χριστιανικὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς νεολαίας, τῇ βοηθείᾳ τῶν Ἱεροκηρύκων καὶ ἐτέρων καταλλήλων καὶ ζηλωτῶν χριστιανῶν διοργανώσασαι καὶ ἀνέπτυξαι τὴν κατήχητικὴν κίνησιν. Οὕτω λειτουργοῦσιν ἐν Λαμίᾳ κατηχητικὰ σχολεῖα καὶ τῶν τριῶν τύπων, εἰς ἃ φοιτῶσι περὶ τὰς 2.000 μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως ἡ Α. Σ. ἐστρεψεν ἰδιαίτερον τὴν προσοχὴν. Ὅλως ἰδιόζουσαν ἐνδιαφέρον ἐδείξεν ὡς πρὸς τὴν φιλανθρωπικὴν δράσιν. Ἐν Λαμίᾳ, ἧς ὁ πληθυσμὸς ὑπερεπιπλασιάσθη διὰ τῆς προσφυγῆς εἰς αὐτὴν ἀνταρτοπλήκτων ἐκ τῆς Φθιώτιδος καὶ τῆς Εὐρυτανίας, ἐμερίμνησεν ὅπως λειτουργῶσι συσσίτια λαϊκὰ καὶ παιδικὰ, ὡς καὶ φιλόπτωχα ταμεῖα πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πασχόντων, συχνάκις δὲ συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Ἱεροκηρύκων ἐπισκέπτεται τὰς σκηνὰς καὶ τὰ παραπήγματα τῶν προσφύγων πρὸς τόνωσιν καὶ ἐξύψωσιν τοῦ ἠθικοῦ αὐτῶν.

Εἰς τὴν πρόνοιαν τοῦ Σεβασμιωτάτου ὀφείλεται καὶ ἡ μερίμνη τοῦ ἐν Λαμίᾳ ἠθικοθρησκευτικοῦ συλλόγου «Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκάς» ἴδρυσις Ὁρφανοτροφείου θηλέων, οὗ τὰ ἐγκαίνια ἡ Α. Σ. ἐτέλεσε περὶ μεσοῦντα τὸν προπαρελθόντα Φεβρουάριον ἐν πάσῃ ἐπισημότητι ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν τε πολιτικῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ πολλοῦ πλήθους, πρὸς τὸ ὅποιον ἐν ὁμίλῳ ἀνέπτυξε τὰ τῆς μεγάλης τοῦ ἰδρύματος ἀποστολῆς, ἰδίως καθ' ἃς διέρχεται ἡ ἐπαρχία κρισίμους στιγμὰς. Ἐξ ἄλλου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, ἀποβλέπων εἰς τὴν τῶν τῶν τῆς μορφώσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ τῆς ἐπαρχίας κλήρου, ἐκάλεσε τοὺς ἱερεῖς ὅπως μετεκπαιδευθῶσιν εἰς τὸ ἐν Λαμίᾳ λειτουργοῦν Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον, τοῦ ὁποῦτο τὰ μαθήματα ἐπιμελῶς παρακολουθεῖ, παρέχων καὶ τὰς καταλλήλους ὁδηγίας. Τὰ μαθήματα ταῦτα, ὡς καὶ τὰ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, ἀκροῶνται καὶ οἱ λόγῳ τῶν περιστάσεων ἐν Λαμίᾳ παρεπιδημοῦντες περὶ τοὺς ἐξήκοντα πρόσφυγες ἱερεῖς, ὅπως ἐν καιρῷ χρησιμοποιοῦσιν τὰ φῶτὰ τῶν εἰς τὰς ἐνορίας τῶν.

Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου ἤρξατο προνοίᾳ

τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης, συνεχίζον τὴν ἐκδοσὴν τῆς εἰς τὸ δεύτερον ἔτος τῆς πέμπτης αὐτῆς περιόδου ἢ «Φωνὴ Κυρίου», συντασσομένη ὑπὸ τοῦ καὶ τὸν «Ποιμένα» τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως διευθύνοντος Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Ἐμμανουὴλ Μυτιληναίου. Τὸ ἀπὸ θρησκευτικῆς καὶ ἄλλης ἐπόψεως διδασκικώτατον τοῦτο φύλλον ἐκδίδεται κατὰ δεκαπενθήμερον καὶ διανέμεται δωρεάν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΠΟΛΕΩΣ

Δωδεκάνησα.—Τῇ 6 μεσοῦντος ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας ἐκ Ρόδου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Τιμόθεος δι' ὑποθέσεις τῆς ἐπαρχίας του. Ἡ Α. Σ. λαβὼν πρό τινος ἐντολὴν τῶν Πατριαρχείων ΚΠόλεως εἶχε μεταβῆ εἰς Δαμασκὸν κομίζων πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Ἀντιοχείας τὸ Ἅγιον Μύρον, ἢ παράδοσις τοῦ ὁποῦο εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ἐγένετο διὰ τελετῆς ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ. Ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἀλέξανδρος ἀπουσιάσων ἐν Αἰγύπτῳ πρὸς θεραπείαν ἐν Χελουδῶν εἰδοποιήθη καταλλήλως περὶ τοῦ λόγου τῆς εἰς Δαμασκὸν ἀφίξεως τοῦ Σεβ. Ρόδου. Ἡ Α. Σ. ἐν τε Βηρυτῶ καὶ ἐν Δαμασκῶ ἔτυχε θερμότητος δεξιώσεως ὑπὸ τῶν ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας.

Ἐπαρχία Δυτικῆς καὶ Κεντρικῆς Εὐρώπης.— Ἐκ δημοσιογραφικῆς συνεντεύξεως δημοσιευθείσης εἰς τὸ «Βῆμα» (11 Ἀπριλ.) μετὰ τοῦ ἐνταῦθα παρεπιδημοῦντος Ἐξάρχου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐν τῇ Δυτικῇ καὶ Κεντρικῇ Εὐρώπῃ Ὀρθόδοξον-διασπορᾶν Σεβ. Μητροπολίτου Θυατείρων κ. Γερμανοῦ ἀρυόμεθα τὰς ἀκολουθούσας πληροφορίες: Οὐδεὶς ναὸς τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ὀρθοδόξων ἑλληνικῶν κοινοτήτων ἐβλάβη ἐκ τῶν κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον βομβαρδισμῶν. Ἀθικτοὶ ἐπίσης ἔμειναν καὶ οἱ ἐν ταῖς πόλεσι τῆς Γαλλίας ἑλληνικοὶ ναοί, ὡς καὶ ὁ ἐν Ἀμβέρσῃ τοῦ Βελγίου ναὸς. Ἐν Γερμανίᾳ ὁ ἑλληνικὸς ναὸς τῆς Κολωνίας κατεστράφη, οἱ περισσότεροι δὲ τῶν ἑλλήνων ἀπομείναντες ἄστεγοι ἠναγκάσθησαν νὰ μεταφαστεύσωσιν ὁμαδικῶς εἰς τὴν γειτονικὴν Βόννην, ἔνθα ἀνεσυνέστησαν τὴν κοινότητά των προσωρινῶς, ἀναμένοντες τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς Κολωνίαν. Ἐν Βερολίῳ ὁ ὑποστάντης ζημίας ἑλληνες εἶναι ὀλίγοι, ὅθεν ἡ ἑλληνικὴ κοινότης παρέμεινε, καίτοι δὲ ἡ ἑλληνικὴ πρεσβεία ὑπέστη σημαντικὰς φθοράς, τὸ παρεκκλήσιον διεσώθη. Πλήγμα σοβαρὸν ὑπέστη ἡ ἐν Λειψίᾳ ἑλληνικὴ κοινότης καταστραφέντος τοῦ ἐν ᾧ ὁ ναὸς τῆς ἀκινήτου. Ἐκτοτε ὁ ἐκκλησιασμὸς γίνεται εἰς τὸν ρωσικὸν ναόν. Σοβαρώτερον ἐπλήγησαν ἐκ τῶν βομβαρδισμῶν οἱ ἑλληνες τῆς Δρέσδης, εἰς τὰς τάξεις τῶν ὁποίων ἠριθμήθησαν πλείστα ὄματα· οἱ ἀπομείναντες ἐκκλησιαζόμενοι ἐπίσης ἐν ρωσικῷ ναῷ τῆς πόλεως, ὡς καὶ οἱ ἐν Φραγκφούρτῃ. Ἡ εἰς τὸν ἐν Μονάχῳ ναόν προενηθεῖσα βλάβη ἐπεσεκούασθη, ἐδεινοπάθησεν ὁμοῦ ὁ ἱερεὺς τῆς κοινότητος Ἀρχιμ. Μελέτιος Γαλανόπουλος περιορισθεὶς ὑπὸ τῶν γερμανῶν ἐπὶ dietίαν εἰς τὸ στρατόπεδον συγκεντρώσεως τοῦ Νταχάου. Σχεδὸν ἀνέπαφοι διετέλεσαν οἱ ἑλληνες τῆς Βιέννης καὶ οἱ δύο ναοὶ των, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἐν Βουδαπέστη, ὑποστάντες διωγμοὺς ὑπὸ τῶν οὐγγῶν καὶ στερηθέντες τοῦ ἱερέως, τῶν Ἀρχιμ. Ἰλαρίωνος Βασδέκα, ἐξανασθέντος νὰ ἀπέλθῃ εἰς Ἀγγλίαν. Διωγμὸν καὶ ζημίας ὑπέστησαν καὶ αἱ ἐν Ἰταλίᾳ ἑλληνικαὶ κοινότητες. Καταστροφὰς ὑπέστησαν οἱ ναοὶ τοῦ Λιβόρνου, τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Γενούης. Ὁ τῆς τελευταίας ἀνωκοδομήθη.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Κατ' ἀνακoinωθῆν τῶν Πατριαρχείων δημοσιευόμενον ἐν τῷ «Πανταίνῳ», ἀποδοκιμάζεται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὡς θεοστυγῆς αἵρεσις ἢ ἐν διαλέξει ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ Δ. Σταράτου ὑποστήριξις τῶν νεομαλθουσιανισμῶν ὡς μέτρον κατὰ τὸ δῆθεν ἀνησυχητικὸν ὑπερπληθωρισμὸν τῶν Ἑλλήνων.

—Καθ' ἃ ἀναγράφει ὁ «Πάντανος», ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διημέρου διαμονῆς τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πα-

τριάρχου 'Αντιοχείας, ή Α.Θ.Μ. ο Πατριάρχης 'Αλεξανδρείας τηλεγραφικώς προσεκάλεσε την Α.Θ.Π. τὸν Οικουμενικὸν Πατριάρχην ὅπως ἐπισκεφθῆ τὴν Αἴγυπτον πρὸς ἀνάπαυσιν. Ἡ Α.Θ.Π. ἀπήντησε τηλεγραφικῶς ὡς ἑξῆς: «Βαθύτατα συγκεκριημένοι φιλαδέλφω προσκλήσει ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος εὐχαριστοῦμεν ἐγκαρδίως. Λυπούμεθα ὅτι οὐ δυνάμεθα ἔν γε τῷ παρόντι ἀνταποκριθῆναι ταύτῃ».

Τὸ δὲ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον Τύπου ἐξέδωκε τὸ ἀκόλουθον ἀνακοινωθέν:

«Σεπτῇ ἐντολῇ τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου ἡμῶν κ. Χριστοφόρου τοῦ Β' ἀνακοινούται ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐν 'Αλεξανδρείᾳ ἐπισκέψεως τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατριάρχου 'Αντιοχείας κ. 'Αλεξάνδρου τοῦ Γ' ὅτι, κατὰ τὴν διήμερον ταύτην διαμονὴν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις αἱ Α.Θ.Μ. ἔσχον συνομιλίαν ἀδελφικὰς καὶ συνεσκέφθησαν ἐν πνεύματι συμποίας καὶ συνεννοήσεως ἐπὶ ζητημάτων ἀφορῶντων τὰ δύο Αὐτῶν παλαίφανα Πατριαρχεῖα καὶ μόνον».

—Καθ' ἃ ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ «Πανταίῳ», ή Α.Μ. ο Πατριάρχης Μόσχας κ. 'Αλέξιος ἀπέστειλε πρὸς τὴν Α.Θ.Μ. τὸν Πατριάρχην κ. Χριστοφόρον τὰ ἀπὸ τέρσιν ὑποσχεθέντα, διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ὀρθοδόξων Αἰγύπτου, ἀντιχοληρικὰ ἐμβόλια, ἀνερχόμενα εἰς 60.000. Λεδομένου ὅτι ὁ ἐμβολιασμός ἐτερματίσθη, ή Α.Θ.Μ. ἔδωκεν ἐντολὴν ὅπως ταῦτα παραδοθῶσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγιεινῆς, ἠὲ χαρίστησε δὲ τηλεγραφικῶς τὴν Α.Μ. τὸν Πατριάρχην κ. 'Αλέξιον διὰ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ.

—Ἐπὶ τῇ ἐνοματώσει τῆς Δωδεκανήσου εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Δωδεκανήσου Ἀντιναύαρχος κ. Π. Ἰωαννίδης, γνωρίζων τὸ μέγα ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀγάπην, ἣν ή Α.Θ.Μ. ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης 'Αλεξανδρείας τρέφει πρὸς τὰ Δωδεκάνησα, ἀπέστειλε πρὸς Αὐτὸν ἀπονεμηθὲν αὐτῷ δίπλωμα μετὰ τοῦ σχετικοῦ μεταλλίου εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἱστορικῆς ἡμέρας τῆς 31 Μαρτίου 1947.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ἡ Α.Θ.Μ. ο Πατριάρχης 'Αντιοχείας κ. 'Αλέξανδρος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐφημισμένου Μητροπολίτου Τριπόλεως κ. Θεοδοσίου, ἀφίκετο τῇ 6 λήξαντος μηνὸς εἰς Κάϊρον, καθυθύνθη δ' εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἔνθα ἐν τῷ πατριαρχικῷ ψαῶ ἐψάλη ἐπὶ τῇ ἀφίξει δοξολογία. Τῇ δὲ 15 τοῦ αὐτοῦ μ. ή Α.Θ.Μ. κατελθοῦσα εἰς 'Αλεξάνδρειαν, ὑπὴντήθη ὑπὸ τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου 'Αλεξανδρείας κ. Χριστοφόρου, περιστοιχισμένου ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τοῦ κλήρου εἰς τὸν πατριαρχικὸν ναὸν τοῦ ἁγ. Σάββα, ἔνθα ἐψάλη ή κατάλληλος δέησις παρόντων καὶ τῶν ἐπισήμων τῆς πόλεως, μεθ' ὃ οἱ πάντες ἀνήλθον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἔνθα προσηνέχθησαν ἀναψυκτικὰ. Τῇ δὲ μεσημβρίᾳ οἱ δύο Πατριάρχαι συνεγευμάτισαν μετὰ τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων. Ἡ Α.Μ. ο Πατριάρχης 'Αντιοχείας φιλοξενηθεὶς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἀνεχώρησεν ἐξ 'Αλεξανδρείας μετὰ διήμερον.

—Κατὰ τὴν ἐπ' ἐσχάτων συγκροτηθεῖσαν ἐν Δαμασκῷ Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τοῦ 'Αντιοχικοῦ ὀρόνου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τύρου καὶ Σιδῶνος ἐξελέγη Μητροπολίτης Τριπόλεως, εἰς δὲ τὴν κενωθεῖσαν Μητροπολιν ἐξελέγη ὁ Πανσιολογ. Ἀρχιμανδρίτης Παύλος Χούρη.

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ

Εἰς τὰ «Μακεδονικὰ Χρονικὰ» (τόμος Α') καὶ ἀνατύπωσιν ἐκ τούτων (1940) ἐδημοσιεύθη τεύχος περὶ τοῦ αἰοιδίμου Μοναχοῦ Νικοδήμου τοῦ 'Αγιορείτου τοῦ Ναξίου ὑπὸ τοῦ πολυμαθοῦς καὶ φιλοπῶνου ἀειμνήστου Μητροπολίτου πρώην Λεοντοπόλεως κ. Σωφρονίου. Περὶ τοῦ Νικοδήμου ἔγραψε μελέτην καὶ ὁ παράδελφός του Εὐθύμιος Μοναχὸς δημοσιευθεῖσαν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου ἱατροῦ Σπυρίδωνος Μοναχοῦ Λαυριώτου, ὡς καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κῶου Ἐμμανουὴλ λαμπρῶν μελέτην ὑπηρετήσας ὡς καθηγητῆς ἐν Νάξῳ.

Νικόδημος ὁ 'Αγιορείτης Μοναχὸς ἐφημίσθη διὰ τὸν ἀσκητικὸν αὐτοῦ βίον, διὰ τὴν φιλοπονίαν του καὶ διὰ τὸν δύστροπον χαρακτήρα του, ἔνεκεν τοῦ ὁποῦ περιεφέρετο ἐν 'Αγίῳ Ὁρει ἀπὸ Σκῆτης εἰς Σκῆτην καὶ ἀπὸ Καλύβης εἰς Καλύβην καὶ οὐδαμοῦ εὗρισκεν ἡσυχίαν, Μοναχὸς καρεῖς εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Διονυσίου. Ἠξιώθη νὰ ἀκροασθῆ εἰς τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν τὸν ἐν Σμύρνη διδάσκοντα Ἱερόθεον Βουλισκᾶτον, φημιζόμενον εἰς τὴν ἐποχὴν του διδάσκαλον, ἀνεστράφη δὲ ὕστερον διαπρέποντα ἐν τῷ ἀσκητικῷ βίῳ λόγιον κληρικόν, τὸν πρώην Κορίνθου Μακάριον, καὶ παρ' αὐτοῦ ἔλαβε τὴν πρώτην ὠθίσιν εἰς τὸ νὰ ἐπιδοθῆ εἰς τὰς πνευματικὰς μελέτας. Ἀναγράφεται ὡς ὅτι ὁ πρώην Κορίνθου προέτρεψε τὸν Νικόδημον νὰ ἐπιθεωρήσῃ σὺν ἄλλοις βιβλίους καὶ τὸ περὶ τῆς Θείας καὶ Ἱερᾶς Μεταλήψεως (γρ. περὶ συνεχοῦς μεταλήψεως). Μαζὺ μὲ τὸ ζήτημα τῶν Κολλιβάδων, ὅπερ συνεταιράζεε τότε τὸ Ἅγιον Ὁρος, ἂν δηλαδὴ ἐπιτρέπονται μνημόσυνα καὶ κατὰ τὴν Κυριακὴν, ἡμέραν ἀναστάσεως, ἢ μόνον κατὰ τὰ Σάββατα, ἐγεννήθη καὶ τὸ ζήτημα τῆς συνεχοῦς Μεταλήψεως. Ἐκυκλοφόρησε τότε ἀνώνυμον βιβλίον τὸ 1783 ἔτος ἐν Βενετίᾳ ἐκδοθὲν «Περὶ συνεχοῦς Μεταλήψεως».

Τοῦτο ἀπεδόθη τότε εἰς τὸν Μακάριον τὸν πρώην Κορίνθου, παρ' ἄλλων ὁμῶς εἰς τὸν Νικόδημον καὶ παρ' ἄλλων ὅτι τοῦτο εἶναι μετάφρασις ἐκ ξένης πηγῆς. Ὅντως δὲ κατόπιν ἀπεκαλύφθη ὅτι περὶ συνεχοῦς Μεταλήψεως εἶχε γράψῃ ὁ Ἰσπανὸς φιλόσοφος κληρικὸς Molino, ὁ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως καταδικασθεὶς. Ἐγραφε δηλ. ὁ Molino εἰς τὸ εἰς διαφόρους γλώσσας μεταφρασθὲν ἔργον του «Πνευματικὸς ὁδηγός» τὸ 1678 ἔτος ἐκδοθὲν, ὅτι «ἡ συνεχὴς μετάληψις ἄγει εἰς τὴν ἔνωσιν τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ψυχὴ ἀπολαύει ἀπάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ Εὐαγγελίου» (Πρβλ. «Θεολογίαν» 1926 σελ. 12).

Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι Μεθόδιος ὁ Ἀνθρακίτης, λόγιος Ἱερομόναχος καὶ Διδάσκαλος (Πρβλ. Κ. Σάθα Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη Γ' Βενετία 1872 σελ. 501) καθηρέθη ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ὡς διδάσκων τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Μολίνο (Πρβλ. Ὑψηλάντου Μετὰ τὴν Ἄλωσιν σελ. 309). Ἐκείθεν λοιπὸν εἶχον ληφθῆ καὶ τὰ περὶ Συνεχοῦς Μεταλήψεως ἀναφερόμενα, εἰς φυλλάδιον τὸ ὁποῖον ἔμεινεν ἀνεξέταστον εἰς ποῖον ἀνήκει καὶ τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη κατόπιν ὑπὸ τοῦ Μοναχοῦ Κωνσταντίου ἢ Κορνηλίου Δουκάκη τὸ 1887 ἔτος καὶ εἰς τρίτην ἐκδοσιν ὑπὸ τοῦ ἰδίου τὸ 1895 ἔτος, ὅστις ἐν προλόγῳ ἀναγράφει ὅτι τοῦτο προέρχεται ἐκ χειρὸς θεοκινήτου χωρὶς νὰ ἀναγράψῃ ὄνομα συγγραφέως.

Ὁ Νικόδημος ἦτο ἐγκαλλώπιμα ὄντως τοῦ Ἁγ. Ὁρους, εἶχεν ὁμῶς ἀποκτήσει ἐκεῖ καὶ πολλοὺς ἐχθρούς, ἰδίως δὲ τὸν λόγιον Λαυριώτην Θεοδώρητον, τὸν ἐρμηνευτὴν τῆς Ἀποκαλύψεως, ὅστις ἔγραφε περὶ τοῦ Νικοδήμου ὅτι εἶναι «κλεψίστατος καὶ πιστὸς ἀντιγραφεὺς ξένων συγγραφῶν» (Πρβλ. «Θεολογίαν» 1936 σ. 48). Εἶναι δὲ γνωστὰ αἱ προστριβαί, ἃς ὁ Νικόδημος εἶχε μὲ τὸν Θεοδώρητον. Εἰς τοῦτον ἀπερχόμενος εἰς Λειψίαν ἵνα ἐκτυπώσῃ βιβλία του, ἴσως τὴν ἀνωνύμως ἐκδοθεῖσαν καὶ παρὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀποδοκιμασθεῖσαν «Ἐρμηνείαν εἰς τὴν Ἱεράν Ἀποκάλυψιν», ἐνεπιτεύθη τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ «Πηδαλίου», ὅπερ συνέταξε μετὰ τοῦ Ἱερομόναχου Ἀγαπίου. Ὁ Θεοδώρητος ὁμῶς εἰς τὴν ἐκτύπωσιν ἀφῆρσε, προσέθεσε καὶ ἠλλοίωσε πολλά, ὅπερ κατέθλιψε τὸν Νικόδημον, δι' ὃ καὶ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία δὲν ἐπέτρεψε τὴν κυκλοφορίαν τοῦ ἔργου.

Πλὴν τοῦ Θεοδώρητου ὁ Νικόδημος, καίτοι ἀσκητεύων, ἀπέδειξεν ἐν τούτοις ὅτι ἦτο ἀτελής ἄνθρωπος καὶ εἶχε καὶ μετ' ἄλλων προστριβάς. Εἶναι γνωστὴ ἡ φυλλάδα «Ἀκολουθία ἁσματικὴ καὶ ἐγκώμιον τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὁρει τοῦ Ἁθῶ διαλαμψάντων», ἡ ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον ἐν Σύρω τὸ 1847 καὶ τελευταίως τὸ 1897 ὑπὸ τοῦ Μοναχοῦ Κωνσταντίου Δουκάκη, ἐρανιστοῦ καὶ ἐκδότου τοῦ δωδεκατόμου Μεγάλου Συναξαριστοῦ, τοῦ διὰ τὸ Μεγάλου Ἀγγελικοῦ Σχήματος μετονομασθέντος Κορνηλίου Μοναχοῦ Ἁγιορείτου. Καίτοι δὲ αὕτη ἐπιγρά-

φεται ὡς Ἀκολουθία τῶν ἐν Ἀγίῳ Ὁρει διαλαμφάντων Πατέρων, ἐν τούτοις ὁ Νικοδήμος δὲν συμπεριλάβε τὸς ἐν τῇ Σκῆτῃ Ἀγίας Ἀννης ἀθλήσαντας πατέρας, ἐνθυμηθεὶς ὅτι εἶναι ἄνθρωπος εἰς τὰ ἀνθρώπινα δουλεύων πάθῃ, διότι ἐν Ἀγίῳ Ἀννη πατέρες εἶχον καταδιώξει αὐτόν, τέλειον λησμονήσας τὸ Κυριακὸν λόγιον «εὐχεσθε ὑπὲρ τῶν διωκόντων ὑμᾶς» (Ματθ. 5, 48). Ἀληθῶς ὁ πολυγράφος καὶ φιλόπνοος καὶ πολυμαθὴς αὐτὸς ἀσκητὴς διέλαμψεν ἐν Ἀγ. Ὁρει μὴ προσηκόντως ἐκτιμηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀγιορειτῶν, καὶ θὰ παρέλθουν γενεαὶ πολλαὶ ἵνα ἄλλος ἀναφανῇ Νικοδήμος. Εἶναι ὄντως ἀξιοὶ ἐπαίνων πολλῶν οἱ δύο ἀδελφοὶ Στέφανος καὶ Νεόφυτος οἱ ζωγράφου Σκουρταῖοι φιλόμουσοι Ἀγιορεῖται, οἵτινες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νικοδήμου γῆν καὶ θάλατταν, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, ἐκίνησαν ἵνα ἐκδώσουν τὰ κατάλοιπα τοῦ Νικοδήμου, τινὰ τῶν ὁποίων ἐξέδωκαν μὴ κατορθώσαντες νὰ τύχῃσι τῆς συνδρομῆς τῶν φιλογενῶν Ζωσιμαδῶν, τῶν ὁποίων ἐπεζήτησαν τὴν συνδρομὴν διὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου. Εἶναι γνωστὸν προσέτι ὅτι ὁ Νικοδήμος εἶχεν ἐπιμεληθῆ καὶ ἔκδοσιν τῶν Ἀπάντων τοῦ Γρηγορίου Παλαμᾶ καὶ ἔστειλε τὸ χειρόγραφον πρὸς ἔκδοσιν εἰς τὸ γνωστὸν τυπογραφεῖον τῶν ἀδελφῶν Μαρκιδῶν. Ἀλλὰ τὸ τυπογραφεῖον τοῦτο εἶναι γνωστὸν ὅτι διηργάγη ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν μετὰ τὴν ἐν αὐτῷ ἐκτύπωσιν τῶν συγγραφῶν τοῦ Ρήγα καὶ συνεπῶς καὶ τὰ χειρόγραφα τοῦ Νικοδήμου ἐχάθησαν. Ταῦτα ὅμως ἀνευρέθησαν κατόπιν εἰς χεῖρας τοῦ ὁμογενοῦς Κων. Βεζυρούλη, ὅστις ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀμοιβῆς τὰ παρέδωκεν εἰς τὸν Στέφανον Σκουρταῖον εἰς Βενετίαν εὐρισκόμενον. Ἀλλὰ κατὰ περιέργον τρόπον ὁ Στέφανος δὲν τὰ θεωρεῖ ὡς χειρόγραφα τοῦ Νικοδήμου, καὶ γράφει εἰς Ἀγιον Ὁρος εἰς τὸν ἀδελφόν του Νεόφυτον «μὰ δὲν εἶναι ὅμως ἐκεῖνα ὅπου ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου». Ἀγνωστον τί ἀπέγιναν τὰ χειρόγραφα ταῦτα.

Τὰ ἀνέκδοτα κατάλοιπα τοῦ Νικοδήμου εἶναι πολλὰ ἀποκείμενα εἰς διαφόρους βιβλιοθήκας τοῦ Ἀγ. Ὁρους καὶ ἀναμένοντα τὸν φιλόμουσον ἐκδότην, ὡς ἀναμένει τοῦτον καὶ ἡ πεντάτομος Δογματικὴ τοῦ Βικεντίου Δαμῶδοῦ ἐν τῇ βιβλιοθηκῇ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Βατοπαϊδίου (Πρβλ. Λουκιανοῦ Δεπούνη Ἀνέκδοτος Δογματικὴ Ἀθῆναι 1940).

Ἐν τῇ προκειμένῃ μελέτῃ ἀναφέρεται ἐπανειλημμένως «ὁ Φιλαδελφείας Βενέδικτος» τοιοῦτον πρόσωπον εἶναι ἀνυπαρκτόν. Ἐν Βενετίᾳ μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Δημοκρατίας ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος ἔλειψαν πλέον οἱ Μητροπολίται Φιλαδελφείας καὶ ἀρχιεράτευεν ἐκεῖ ὁ πρῶν Δαλματίας Βενέδικτος Κραλλίβιτς, ἐξελληνίσας τὸ ὄνομα τοῦ ὡς Βενέδικτος Κραλλίβιτς, ὁ τάφος τοῦ ὁποίου εὕρηται ἐν τῇ Σολλέα τοῦ ἐν Βενετίᾳ ἑλληνικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου (πρβλ. τὸ ἐμὸν πῶνημα Ὁ τελευταῖος ἀρχιερατικὸς προϊστάμενος τοῦ ἐν Βενετίᾳ ἑλληνικοῦ Ναοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Δαλματίας Βενέδικτος «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» Κωνσταντινῶν 1912 ἀριθ 14· τοῦ αὐτοῦ Οἱ ἐν Βενετίᾳ Ἑλληνες Μητροπολίται Φιλαδελφείας, «Ἱερὸς Σύνδεσμος» 1911 ἀρ. 153· τοῦ αὐτοῦ Ἡ ἐν Βενετίᾳ Ἑλληνικὴ Κοινότης διὰ μέσου τῶν αἰῶνων «Ἱερὸς Σύνδεσμος» 1911 ἀρ. 149).

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος ΙΕΖΕΚΙΗΛ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἱ. Μητρόπολιν *Μαρωνείας καὶ Θάσου* Κομοτινῆν τὰ φύλλα θὰ ἀποστέλλονται συμφώνως πρὸς ὁδηγίαν ἐπιστολῆς σας.— Ἱ. Μητρόπολιν *Δρυϊνουπόλεως, Πρωγιανῆς καὶ Κονίτης* Δελβινάκιον Ἱερῆς Δημητρίου Ραπτῆς δὲν εὐρίσκειτο εἰς τὴν κατάστασιν τῆς Μητροπόλεός σας, ἐνεργάη καὶ τὸ φύλλον θὰ ἀποστέλλεται εἰς Ἰωάννινα. Τὰ φύλλα τῶν χωρίων Κεφαλοβρύσου καὶ Λαχανοκαστροῦ κρατοῦνται ἀπὸ σήμερον παρ' ἡμῶν πάντοτε εἰς τὴν διάθεσιν τῶν εἰς οὓς ἀνήκουν ναῶν.— *Αἰδεσιμωτάτους Ἡλίου Καραγάλιου* Καρδίτσαν καὶ *Γεωργίου Νικολάου* Πρωμάντα· αἱ διευθύνσεις σας ἐτακτοποιήθησαν. *Ἱεροψάλτην Δημ. Μῆτρον* Πάτρας· συνδρομὴ σας 1948 ἐλήφθη, ἀπόδειξις ἀποστέλλεται.

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

[1] ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Ἱ. Μητρόπολις Διδυμοτείχου· Ὁρειαδῶς

Δυνάμει τῶν ἀρθρῶν 55 καὶ 117 τοῦ Ν. 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων...» καλοῦμεν ὁμοῦ ἐμφανισθῆ ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου ἡμῶν ἐν Διδυμοτείχῳ καὶ ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει τῇ 15ῃ τοῦ μηνὸς Μαΐου τοῦ ἔτους 1948 ἡμέρᾳ Σαββάτου καὶ ὥρα 10 π.μ. ὁ Ἀρχιμ. Ἰωακείμ Ραφτόπουλος, ἀγνώστου διαμονῆς, ἵνα δικασθῆ ὡς κατηγορούμενος διὰ τὰ ἐν τῷ δημοσιευθέντι ὡσαύτως ὑπ' ἀριθ. 17/16-1-1948 κλητηρίῳ ἐπικρίματι ἡμῶν ἀναφερόμενα παραπτώματα.

Ἐν μὴ ἐμφανισθῆ οὗτος κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἡμέραν καὶ ὄραν, θέλει δικασθῆ ἐρήμην συμφώνως τῷ ἀρθρῳ 125 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νόμου.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 11ῃ Μαρτίου 1948

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρειαδῶς Ἰωακείμ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἐκλογὴν ἐνὸς τακτικοῦ Διακόνου τοῦ ἐνταῦθα ἰ. ναοῦ τῆς θείας Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος (Βύρωνος) ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 63 ἐδ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου 2200/40 «περὶ ἰ. ναῶν καὶ ἐφημερίων» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἀρθρα 48 κ. ἐπ. τοῦ αὐτοῦ Νόμου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ ἐκλεγῶσι πρὸς κατάληψιν τῆς διακονικῆς ταύτης θέσεως καὶ ἔχοντας τὰ πρὸς τοῦτο νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας σχετικῆν αἰτήσιν μετὰ πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 43 τοῦ Α. Ν. 2200/40 ὀριζόμενων δικαιολογητικῶν, προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυσιν τῶν ὑποψηφίων διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἀπριλίου 1948

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν Δαμασκηνὸς

Ἱ. Μητρόπολις Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς κειμένας διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος «περὶ ἱερῶν ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» Ἀναγκ. Νόμου 2200 τοῦ 1940, προσκαλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ κατὰ τὸν ἀνωτέρω νόμον προσόντα (ἀρθρον 47 παραγρ. 1 ἐδάφ. δ'), ἵνα καταλάβωσι τὰς κενὰς ἐφημεριακὰς θέσεις 1) τοῦ ἐν Σπέτσαις ἱεροῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου καὶ 2) τοῦ ἐν κάτω Φαναρίῳ Τροιζηνίας ἱεροῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Χαλαμίπου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς νομίμου δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἰτήσεις μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου καὶ τοῦ ἀρθροῦ 12 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 979/1942 Νομοθ. Διατάγματος ὀριζόμενων πιστοποιητικῶν ἵνα ἀνακηρῶμεν αὐτοὺς ὑποψηφίους.

Ἐν Ὑδρᾷ τῇ 6ῃ Μαρτίου 1948

† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Π ρ ο ζ ὀ π ι ο ς

Ἱ. Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2200/40 Ἀναγκαστικοῦ Νόμου περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς τρίτης κενῆς ὀργανικῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Καλαμών, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά των προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυσιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Καλάμαις τῇ 13ῃ Μαρτίου 1948.

† Ὁ Μεσσηνιακῆς Χ ρ υ σ ὀ σ τ ο μ ο ς

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Π. Σ ΜΑΝΩΛΑΕΝΣ

Ἐν Ἀθήναις, τύποις «Φοῖνικες» Λεοντάτου 4